

ΕΣΤΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΑΔΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ. _____

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

1884

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ₪Ρ. 6 - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ₪Ρ. 8

ενηλ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολιτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ

ΑΘΗΝΗΣ

Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της 'Εστίας: 'Επι της Λεωφόρου Πανεπιστημίου, 38.

1884

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΖ'

Πολιτική Ιστορία. Νῦν (Ελλάδα) σφ. 12, ἐν τῇ ἀλλοθι σφ. 20 - ἂν συνήθως ἔρχονται διὰ τὴν ἰσοπέδου, ἰσοπέδου, ἰσοπέδου καὶ τῶν ἰσοπέδου - Ἐργασιῶν Διευθ. Ἐπιτομὴ τῆς ἱστορίας. Πανεπιστημίου 20.

22 Ἰανουαρίου 1884

ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

αἰτήρημα.

Συνέχεια (ὁ δὲ σελ. 41).

Ὁ Πασχάλης ἔφριξε πρὸ τοῦ ἤχου τῆς ἰδίας αὐτοῦ φωνῆς. Ἡ δεξιὰ αὐτοῦ ἐτινάχθη σπασμωδικῶς πρὸς τὰ ὀπίσω, ὡς ἐάν ἐξετέλει τώρα τὴν σωτήριαν ἐκείνην κίνησιν, ἣν παρέλειψε νὰ ἐκτελέσῃ ὅταν ἐλάμβανε τὴν ἐπιστολὴν μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὴν καταστρέψῃ.

— Ἡ ἡμέρα ἤρχιζε νὰ χαράζῃ. — Ἐξηκολούθησεν ὁ Πασχάλης μετ' ἀγρίας πικρότητος ἐν τε τοῖς λόγοις καὶ τῇ ἐκφράσει τῆς φυσιογνωμίας αὐτοῦ. — Οἱ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκοιμῶντο ἔτι. Καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς ἀκόμη ἐβασίλευεν ἀκρα ἡσυχία. Μόνον παρ' ἐμοὶ ἐπεκράτει ἡ ταραχὴ καὶ ἡ ἀναστάσις. Ταραχὴ καὶ ἀναστάσις ἐν τῇ ψυχῇ μου. Ἀναστάσις καὶ ταραχὴ ἐν τῷ δωματίῳ μου. Ὁ ἐν ἐμοὶ ἠθικός ἄνθρωπος μ' ἐμίσησε, μὲ ἀπεστράφη, δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ συζήσῃ μετ' ἐμοῦ, ἐζήτει τὸ διαζύγιόν του. Ἐγὼ ἤμην ἔνοχος, δὲν ἠδυνάμην νὰ τὸ ἀρνηθῶ. Καὶ, ὡς ἐάν προπαρεσκεύαζον τὰ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκείνου, ἐσύναξα τὰ βιβλία μου, ἔδεσα τὰ πράγματά μου, ἐκάρφωσα τὰ κιβώτιά μου. Καὶ, πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ ἐτοιμασθῇ τὸ πρόγευμά μου, ἐγὼ ἀνεχώρουν ἐκ Φράϊβουργ διὰ παντός.

Τὰ διαθρυληθέντα σχέδια τοῦ Βίσμαρκ ὡς πρὸς τὴν Κλάουσθαλειον ἀκαδημίαν ἔκαμαν πολλοὺς φαιτητάς τῆς μεταλλευτικῆς νὰ σπεύσουν ἐνταῦθα, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀρχαιμένου ἤδη ἐξαμήνου. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐχρησίμευσεν ὅπως καλύψῃ τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς κατεσκευασμένης καὶ ἀπροσδοκίτου ἀναχωρήσεως, ἢ μᾶλλον ἀποδράσεώς μου, ἐκ Φράϊβουργ. Ἐνθυμείσκει ὅτι σοὶ ἔγραψα ἐντεῦθεν χωρὶς νὰ τὸ περιμένῃς, καὶ σοὶ εἶπον ὅτι ἡ ἐπικαιμένη μετὰθεσις τῆς Ἀκαδημίας προὐκάλεσε τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἀφίξεώς μου εἰς Κλάουσθαλ. Τοῦτο ἦτο κυρίως ὁ ἀσθενέστερος, ὁ καταχρηστικός λόγος. Ὁ καθ' αὐτὸ καὶ κυρίως λόγος, τὸν ἐννοεῖς τώρα, ἦτον ἡ ἀραὶ τῆς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ ἠθικοῦ μου ἀνθρώπου διχονοίας, ἦτον ἡ ἀπόφασίς νὰ σώσω τὴν Κλάραν. Ὡς τῆς σκληρῆς καὶ ἀπανθρώπου σωτηρίας!

Ἀναχωρῶν ἐκ Φράϊβουργ ἀνέθηκα εἰς ἐνα τῶν ἐπιστατῶν τοῦ πανεπιστημίου ἐγγράφως νὰ τακτοποιήσῃ καὶ μοὶ πέμψῃ τ' ἀπολυτήρια ἐνδεικτικά μου εἰς Κλάουσθαλ. Ὅταν μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἔλαθον ἐνταῦθα τὸν φάκελλον τοῦ Πανεπιστημίου, εὗρον ἐν αὐτῷ καὶ μίαν ἐπιστολὴν πρὸς ἐμὲ ἐπιγεγραμμένην ἀλλ' ἀναθεμεμένην εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ πανεπιστημίου νὰ μοὶ τὴν διευθύνουν, ὡς ἀγνώστου οὐσῆς τῆς διαμονῆς μου. Τὸ γράμμα μὲ ἦτον ὅπως διόλου ἀγνωστον, ἐν τούτοις — ὡσάν νὰ τὸ προεῖδεν ἡ καρδιά μου! — τὸ γράμμα δὲν ἦτο ξένον. Προήρχετο παρὰ τῆς κυρίας Β., τῆς συγγενοῦς τῆς Κλάρας. Ἡ κυρία Β. μοὶ ἀναμνήσκει τὴν δι' αὐτῆς διοργανωθεῖσαν ἐσπερινὴν ἐκείνην συνάντησίν μου μετὰ τῆς Κλάρας· μοὶ ἐξέθετε τοὺς σπουδαίους λόγους δι' οὓς, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ καθηγητοῦ, εἶχε προβῆ εἰς τὸ ἀπανευρομένον ἐκεῖνο διάδημα. Κατηράτο τὴν ὄραν καθ' ἣν ἐβλάψε τὴν κόρην, ἀντὶ νὰ τὴν ὠφελήσῃ, καὶ μ' ἐξώρκιζεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν συνείδησίν μου, νὰ καύσω τὴν ἐπιστολὴν τῆς, ἀλλὰ νὰ σπεύσω νὰ παρηγορήσω τὴν Κλάραν, ἐάν δὲν θέλω νὰ γείνω ὁ φανεὺς τῆς ἀθωοτέρας ὑπάρξεως τοῦ κόσμου. Ἡ ἐπιστολὴ ἦτο γεγραμμένη ἐν βίᾳ καὶ μὲ τρόπον ἐμφανίοντα μεγίστην ψυχικὴν ταραχὴν τῆς γραφοῦσας.

Ἦτο χρονολογημένη πρὸ δέκα ἡμερῶν! Αἱ ἐν Φράϊβουργ ἀρχαὶ τοῦ Πανεπιστημίου, διὰ νὰ ἀποφύγουν διπλοῦς κότους, ὡς φαίνεται, ἀνέβαλον τὴν ἀποστολὴν ταύτην, μέχρις ὅτου ἠταιμάσθησαν τὰ ἐνδεικτικά μου. Ἀπήντησα αὐτοσχευμένῃ καὶ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Κλάραν. Ἐξήτησα μετὰ δακρύων συγγνώμην διὰ τὴν ἀνανήρον ἀπόδρασίν μου τὴν ἐξικέτευσα νὰ μοὶ γράψῃ. Τῇ ὑπεσχέθην νὰ ἐπιστρέψω. Ἀλλ' ἦτο πολὺ ἄργα πλέον — ἔβλεπον ἀποθάνει!!! Μετὰ δύο τρεῖς ἡμέρας ἔλαθον αὐτὸ τὸ γράμμα. . . . Βίναί τοῦ πατρός τῆς. — Καὶ πνιγόμενος ὑπὸ τῶν δακρύων τοῦ ἀπεκλειδῶσε τὸ συστάριον μικρῆς παρακειμένης τραπεζῆς καὶ λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν ἤρξατο νὰ τὴν ἀναγινώσκῃ μετὰ φωνῆς τρεμούσης καὶ συγκεκομένης:

« Ἀγαπητέ μοι Πασχάλη!

» Ἐκτελῶ ὀλιβερὸν καθήκον, γράφων ἡμῖν ἐγώ, ὅπως σὲ ἀναγγείλω τὴν εἰς χεῖράς μου ἀφίξιν

της επιστολής, ἦν τόσον φιλόφρων ἐγράψατε πρὸς τὴν πτωχὴν μου Κλάραν. Ἀνέλπιστον κακὸν ἠθέλησε νὰ ἀπορφανώσῃ ἐμὲ τοῦ μόνου στηρίγματος τῶν ἀσθενῶν γηρατειῶν, κ' ἐστέρησεν ὑμᾶς μιᾶς φίλης, ἥτις εἶμαι βέβαιος, ὅα ἐθεώρει εὐτυχίαν τῆς ν' ἀποκριθῆ εἰς τὸ γράμμα σας. Σὰς παρακαλῶ ἐνώσατε μετὰ τῶν ἐμῶν τὰς ὑμετέρας πρὸς τὸν Ὑψιστον προσευχὰς ὑπὲρ . . .»

Σφοδροὶ ὄλολυγμοὶ ἀπέπνιξαν τὴν φωνὴν τοῦ μεγάλου δάκρυα κατεπλημμύρησαν τοὺς ὀφθαλμοὺς. Συνεκάλυψε τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν κλαίων πικρῶς καὶ ὀδυρόμενος.

— Καὶ εἰμ' ἐγὼ ὁ ἀνυπερβότος—ἀνωλόλυζεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν κλαυθμῶν του, — ἐγὼ ὁ ἀλιτήριος ὁ ἀπορφανώσας τὸν δυστυχῆ πατέρα! Ὁ στερήσας αὐτὸν τοῦ μόνου στηρίγματος τῶν ἀσθενῶν γηρατειῶν του! Εἰμ' ἐγὼ ὁ ἐναγῆς, ὁ μαρῶνας διὰ τοῦ δηλητηρίου τῆς καρδίας αὐτοῦ τὸν τρυφερὸν τῆς ἀγνότητος κρῖνον! Εἰμ' ἐγὼ ὁ βέβηλος, ὁ σβύσας διὰ τῆς νοσηρῆς αὐτοῦ πνοῆς τὴν ἱερὰν λυχνίαν τῆς Ἑστιάδος τοῦ θεοῦ ἔρωτος! Ἐγὼ εἶμαι ὁ αἰτίας, ἐγὼ ὁ αὐτουργὸς τοῦ θανάτου τῆς Κλάρας! ὦ, Θεέ μου! Θεέ μου! Πῶς ὑπέφερες, πῶς ἠνέχθης ν' ἀποθάνῃ ἐκείνη, καὶ νὰ ζῶ ἐγὼ, ὁ ἀθλιὸς καὶ ἄλειπός, ὁ ἐξώλης καὶ προώλης! Νὰ καταστροφῆ ἡ ζωὴ τῆς ζωῆς, καὶ νὰ ζῶ ἐγὼ τοῦ ὁποίου χίλια ἔτη δὲν θὰ ἦσαν ἀξία μιᾶς στιγμῆς τῆς ζωῆς τῆς Κλάρας!

Καὶ κλαίων καὶ ὀδυρόμενος μετ' ἐξάλλου παραφορᾶς ὁ ταλαίπωρος, ἐκτύπα τὸ στήθος καὶ ἀπέσπα τὴν κόμην του!

Ἡ καταστροφὴ ἦτο τῷ ὄντι φοβερά. Ἡ ἀπελπισία δικαία. Πᾶσα παρηγορία ὀλίγη ἀπέβαιεν ἀσκοπος καὶ ματαία. Ἄλλως τε δὲν εἶχον καὶ τὴν ἀπαιτουμένην ἡσυχίαν τοῦ πνεύματος. Ἡ ἱστορία συνεκίνησε βαθῶς τὴν καρδίαν μου, ἡ δὲ κατάστασις τοῦ Πασχάλου θὰ ἐκίνοι καὶ τοὺς λίθους αὐτοὺς εἰς δάκρυα. Ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐξηκολούθησ' ἐλέγχων αὐτὸς ἑαυτὸν μετ' ἀπελπιστικῆς πικρίας, ἐπικαλούμενος διὰ τρυφερωτάτων ἐπιθέτων τὴν νεκρὰν αὐτοῦ φίλην, ἐξαιτούμενος συγγνώμην δι' ἐκφράσεων τόσον συγκινητικῶν μετὰ καρδίας τόσον συντετριμμένης, ὥστε θὰ ἐκίνοι εἰς οἶκτον καὶ τὸν μᾶλλον ἀνηλεῆ καὶ ἀμείλικτον κριτὴν, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ δικασθῆ τοῦτ' αὐτὸ ἐπὶ πραγματικῷ φῶγι.

Μετὰ τινὰς ματαίας προσπαθείας, ὅπως τὸν καθησυχάσω, δὲν ἤξεύρω πῶς περιήλθεν ἡ χεὶρ μου ἐπὶ τῆς επιστολῆς, ἦν εἶχον ἀφήσει νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον. Τὴν ἔλαβον καὶ τὴν ἀνέγνωσα κατ' ἑμαυτὸν. Τὴν ἀνέγνωσα ἅπασι, τὴν ἀνέγνωσα δις, καὶ ὅσον τὴν ἀνεγίνωσκον, τόσον ἰσχυροτέρα ἐγίνετο μία ἀμυδρὰ κατ' ἀρχὰς ὑπόνοια, μία κρυφὴ τῆς καρδίας μου ἐλπὶς. Ἰσως δὲν ἀπωλέσθῃ ἀκόμη τὸ πᾶν, ἴσως

δὲν ἀπωλέσθῃ τίποτε! Ἐὰν ἐννοῶ καλῶς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἀπολύτως τίποτε!

— Πασχάλη, ἀδελφὲ Πασχάλη, — εἶπον μετ' ἐπανειλημμένης ἐπιμονῆς — ἀπήντησες εἰς αὐτὸ τὸ γράμμα; Ἡρώτησας ἀπὸ τί ἀπέθανεν ἡ Κλάρα; Μετέβης εἰς Φοκίβουργ;

— Πῶς νὰ μεταβῶ ἢ νὰ γράψω, — εἶπεν ἐκείνος μετὰ πολὺ — χωρὶς νὰ προσενηθῶ μίαν ἑάν καταστροφὴν! Πῶς νὰ παρουσιασθῶ, ἢ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν δυστυχῆ ἐκείνον γέροντα, χωρὶς νὰ τῷ εἶπω τὴν ἀλήθειαν. Καὶ πῶς νὰ τῷ εἶπω τὴν ἀλήθειαν ἐφ' ὅσον ἡ πληγὴ του εἶναι τόσον πρόσφοτος ἀκόμη! Νὰ τῷ εἶπῶ ὅτι φρονεὺς τοῦ τέκνου του εἶμαι ἐγὼ, ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐκλογῆς του! Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐμπιστοσύνης του! Αὐτὸ θὰ τὸν ἐφόνευε, χωρὶς ἄλλο θὰ τὸν ἐφόνευεν! — Ἡ ἐλπίς μου ἐκείνη ἐκρατύνθη τῶρα μέχρι βεβαιότητος. Ὁ Πασχάλης κατεστρατηγήθη! Κατεστρατηγήθη ὑπὸ τοῦ διλημματικοῦ τῆς επιστολῆς ὕφους! Καθῆσας ὅπως διόλου παρ' αὐτῷ καὶ πλησιάζας τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς του: Πασχάλη, τῷ εἶπον ἐπιτιμητικῶς, μὴν κάμνης ὡσάν παιδί. Ἀνάγνωσε τὴν ἐπιστολὴν ἀκόμη μίαν φορὰν. Αὐτὴ δὲν λέγει τίποτε περὶ θανάτου τῆς Κλάρας.

— Πῶς δὲν λέγει! — Ἀνέκραξεν ἐκείνος, ἀντιληφθεὶς τοῦ ἑτέρου ἄκρου τῆς επιστολῆς, καὶ θεὸς τὸν λιγανὸν ἐπὶ τῆς τελευταίας γραμμῆς. — Πῶς δὲν λέγει! Δὲν βλέπεις; Ἐνώσατε μετὰ τῶν ἐμῶν τὰς ὑμετέρας πρὸς τὸν Ὑψιστον προσευχὰς ὑπὲρ αὐτῆς!

— Πρὸς τὸν Θεὸν συμπροσευχόμεθα, εἶπον ἐγὼ ἀπαθῶς καὶ σπουδαίως, ὅχι μόνον ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ζώντων. Οἱ κλαυθμοὶ σου μ' ἐμπόδιον πρὸ μικροῦ νὰ ἀκούσω τὸ τέλος τοῦ γράμματός. Ἐὰν δὲν τὸ ἀνεγίνωσκον μόνος, θὰ εὐρισκόμην εἰς τὴν αὐτὴν μετὰ σοῦ ἀπάτην. Καὶ σύ, ὡσάκις τὸ ἀνεγίνωσκεις, εἶμαι βέβαιος, παραφέρεσαι ὑπὸ τῆς ὀλιφῆς σου τόσον ὥστε δὲν ἀπέτρεσαι διόλου, τὸ περίτεχνον καὶ διλημματικὸν τῶν τε λέξεων καὶ τῶν φράσεων τοῦ γέροντος καθηγητοῦ. Διότι ἀληθῶς περίτεχνον καὶ διλημματικὸν εἶναι τὸ γράμμα καὶ ὅχι μόνον περὶ θανάτου δὲν λέγει τίποτε, ἀλλ' οὐδὲ περὶ ἀρρωστίας. Διὰ τὸ πρῶτον εἶναι πολὺ ἀσθενὲς διὰ τὸ δεύτερον πολὺ μεγαλοποιημένον. Τοιοῦτόν τι δὲν περιμένει κανεὶς ἀπὸ ἑνα καθηγητὴν ὅσον σχολαστικὸς καὶ ἂν ὑποτιθῆ ὅτι εἶναι. Διότι ἰδὲ, Κακὸν δὲν θὰ εἶπῃ πάντοτε θάνατος. Ὁ θάνατος δὲν εἶναι ἀλλοῖστα ποτὲ ἀνέλπιστον κακόν. Ἐπειτα «ταῦτο ἢ ἐκεῖνο ἠθέλησε νὰ μ' ἀπορφανώσῃ», γερμανιστὶ λεγόμενον, δὲν σημαίνει πάντοτε ὅτι καὶ μ' ἀπορφανώσε τῷ ὄντι. Πολλὰς φορὰς σημαίνει ἀπλῶς ἐδοκίμασεν ἀλλὰ προελήθη, ὅπως καὶ εἰς τὴν γλώσσῃ

μας. Ἐπειτα, προκειμένου περὶ θανάτου, δὲν λέγομεν προσεύχασθε ὑπὲρ αὐτοῦ τόσον, ἄσπον λέγομεν προσεύχασθε ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. Διὰ τὸ λοιπὸν νὰ ἀποδώσωμεν τὴν χειροτέρην μόνον σημασίαν εἰς τὰς λέξεις τοῦ καθηγητοῦ; διὰ τὴν νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὀμιλεῖ περὶ θανάτου, ἢ ἔστω περὶ ἀσθενείας τῆς Κλάρας;

Ὁ Πασχάλης ἤρπασε τὴν ἐπιστολὴν ἀπὸ τῆς χειρὸς μου.

— Ὅχι! Ὅχι! ἐξηκολούθησα ἐγὼ μετὰ ζήλου. Σκοπὸς του δὲν ἦτο νὰ σὲ εἶπῃ οὔτε τὸ ἕν, οὔτε τὸ ἄλλο. Σκοπὸς του ἦτο νὰ σὲ εἶπῃ τὸν ἕν. Καὶ νὰ σοὶ τὸ εἶπῃ τόσον διασῆμας, τόσον διλημματικῶς ὥστε νὰ καύσης τὰς μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ σχέσεις ἐνωρίτερον, παρ' ὅτι θὰ ἔκαμνεν, ἐὰν ἤθελε σοὶ τὸ ἀπαιτήσῃ ἀπλῶς καὶ εὐκρινῶς. Καὶ τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸν ἐπέτυχε πληρέστατα καὶ στρατηγικώτατα.

Ὁ Πασχάλης κρατῶν τὴν ἐπιστολὴν πρὸ τοῦ φωτός τῆς λυχνίας διὰ τῶν σπασμοδικῶς τρεμουσῶν χειρῶν του, περιῆγεν ἐπ' αὐτῆς τὸ βλέμμα τῶν ἐκπεληγμένων ὀφθαλμῶν τόσον ὀξύ, τόσον ἐταστικόν, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο ν' ἀνακαλύψῃ τὰ λεγόμενά μου ὑποκάτωθεν τῶν ψηφίων τοῦ καθηγητοῦ, ἢ ἐν αὐτῇ τῇ ὕψι τοῦ χάρτου κεκρυμμένα.

— Ἀλλὰ ποῦ εἶναι λοιπὸν αὐτό; — ἀνέκραξεν ἐπὶ τέλους ἀνυπομονῶν — ποῦ εἶναι αὐτὸ ποῦ λέγεις; — Καὶ χωρὶς νὰ σηκώσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς, περιέφερε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν γραμμῶν, ὡς ἀνεγινώσκον παιδίον.

— Δὲν τὸ ἤρως ἀκόμη; Εἶπον ἐγὼ ἐγερθεὶς. Φέρ' ἐδῶ τὴν ἐπιστολήν. — Καὶ ἀποσπᾶσας τὴν ἐπιστολὴν διὰ βίας ἀπὸ τῶν χειρῶν του, — Ἄκουσε, τῷ εἶπον.

*Ἐκτελῶ ἑλευθέρῳ καθήκον γράφων ὑμῖν ἐγὼ, ὅπως σὰς ἀναγγεῖλω τὴν εἰς χεῖράς μου ἀφίξιν τῆς επιστολῆς. . . σας. . . πρὸς τὴν. . . Κλάραν».

Τουτέστιν: Σὰς ἀναγγεῖλω μετὰ θλίψεως, (καὶ ἀδιάφορον ἂν καὶ πρὸς θλίψιν σας) ὅτι τὰς ἐπιστολάς σας τὰς ἀνεγίνωσκω ἐγὼ. Διότι τὰ πατρικά μου καθήκοντα μοὶ ἐπιβάλλουν νὰ ἀπαγορεύσω τὴν ἀφίξιν αὐτῶν μέχρι τῶν χειρῶν τῆς θυγατρὸς μου, ἥτις ἐφάνη τόσον πτωχὴ τῷ πνεύματι, ὥστε νὰ ξεμαρῖσθῇ ἀπὸ ἑνα ἀπλοῦν φοιτητάκου.

Ὁ Πασχάλης ἐτινάχθη, ὡς ἄνθρωπος ἐξαφνισθεὶς ἐν τῷ ὄνειρῳ του ὑπὸ σφοδροῦ τινος κρότου. — Ἄκουσε παρακάτω, εἶπον ἐγὼ ἀδιαφόρως.

Ἄνέλπιστον κακὸν ἠθέλησε ν' ἀπορφανώσῃ ἐμὲ κτλ. καὶ ἐστέρησε ὑμᾶς κτλ. εἰς τὸ γράμμα σας κτλ. μέχρι τέλους.

Θέλει νὰ εἶπῃ, ὅτι ὁ ἄριστος μαθητὴς μου Πασχάλης, φηραθεὶς ἀπελπίστως κακός, ἐδοκίμασεν (ἀλλὰ δὲν ἐπρόφρασε) νὰ μὲ στερήσῃ

τὸ τέκνον μου μεταφέρων αὐτὸ, ἔστω καὶ ὡς σύζυγόν του, εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τοῦ κόσμου, ἐνῶ γνωρίζει, ὅτι ἐγὼ ἄλλο στηρίγμα τῶν ἀσθενῶν μου γηρατειῶν δὲν ἔχω. Διὰ τούτου βέβαιος ὁ ἐραστής, ὁ κακὸς Πασχάλης ἐστέρησεν ἑαυτὸν τοῦ δικαιώματος νὰ εἶναι φίλος καὶ τῆς Κλάρας, διὰ τὴν ὁποῖαν, δὲν τὸ ἀνοῦμαι, ἀπαντήσεις εἰς ἐπιστολάς του, (ἐὰν ἐξηκολούθει νὰ εἶναι καλός) θὰ ἦσαν εὐτύχημα, κατὰ τὰς ὀλιθερᾶς ὥρας τῆς ὀρφανείας τῆς θὰ ἦσαν παρηγορία, μόνη ἐναπολειφθεῖσα δι' αὐτὴν ἐπιγῆς. Τῶρα ποῦ στερεῖται τῆς παρηγορίας σας, εὐχεσθε καὶ μετ' ἐμοῦ νὰ τὴν παρηγορήσῃ ὁ Ὑψιστος.

Ἡ ἐρμηνεία αὕτη τῆς επιστολῆς τοῦ κυρίου Μ. ἐνεποίησεν ἐπὶ τοῦ Πασχάλου, ἀμέσως ἐξ ἀρχῆς, ἐκπληκτικὴν ἐντύπωσιν. Ἡ ταραχὴ του, ὅταν ἐνόησε ποῦ ἔβαινον αἱ ὑπόνοιαι μου, ἦτον ἀληθῶς μεγάλη. Διὰ τῆς τρεμουσῆς χειρὸς του ἀντείχετο νευρικῶς τοῦ ἑτέρου ἄκρου τῆς επιστολῆς, καὶ μὲ ἀνησυχῶς ὀφθαλμοὺς παρετήρει ἐναλλάξ τὰ γράμματα καὶ τὸ πρόσωπόν μου. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀπέσπυρεν ἀνεπισημῶς τὴν χεῖρά του, ἀπέστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀπεσύρθη. Καὶ ὅταν ἐτελειώσα τὴν ἐξήγησιν, ἐξεπλάγην, εὐρῶν αὐτὸν ἀνακείμενον ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρον, ἀδιάφορον καὶ μηδαμῶς προσέχοντα εἰς τοὺς λόγους μου. Τοῦτο δὲν ἦτο τὸ παρ' ἐμοῦ προσδοκῆθὲν ἀποτέλεσμα. Ἐν τούτοις μετὰ προσπεποιημένου πλέον ζήλου ἐξηκολούθησα ὑποστηρίζων τὴν ἐρμηνείαν μου.

Ἡ σιωπὴ τῆς κυρίας Β. μετὰ τὴν μόνην τῆς επιστολῆς, ἡ προτροπὴ τῆς πρὸς τὸν Πασχάλην νὰ καύσῃ τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην μοὶ παρεῖχε δυνατὸν ἐπιχείρημα. Χωρὶς ἄλλο, ἔλεγον, ἡ γυνὴ αὕτη δὲν εὐρίσκειται πλέον παρὰ τῇ Κλάρα, δὲν διατελεῖ ζῶσα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ καθηγητοῦ. Ἡ σύμπραξις, ἡ παρουσία τῆς κατὰ τὴν ἐσπερινὴν ἐκείνην συνέντευξιν, ἀνακαλύφθησα, τίς οἶδέ πῶς εἰς τὸν αὐστηρὸν πατέρα, προεκάλεσε τὴν ἀποβολὴν τῆς. Ἄλλως θὰ ἔγραφε, θὰ ἔγραφεν ἔστω καὶ ὅπως ἀναγγεῖλω τὸν θάνατον τῆς Κλάρας. Καὶ τελευτῶν:

— Βλέπεις, εἶπον, Πασχάλη, τί κακὸν πρᾶγμα εἶναι ἡ προκατάληψις; Ὁ ἐκράτησε τόσον καιρὸν ἀπατημένον. Σ' ἐβασάνισε διὰ τίποτε. Σὲ κατεδικάσεν εἰς σιωπὴν καὶ ἀδράνειαν βεβαίως πρὸς μεγάλην θλίψιν τῆς Κλάρας.

Ὁ Πασχάλης ὕψωσεν ἡσυχῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς, μὲ παρετήρησε μετ' οἴκτου ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, καὶ διαστειλάς τὰ χεῖρά μετὰ πικρᾶς εἰρωνείας:

— Ἐγείνες δὲ, εἶπε, δεινὸς φιλόλογος! Εἰς τόσον μικρὸν διάστημα! Δεινὸς ἐρμηνευτής! Βλέπεις, αὐτὸ τὸ ἔχει ἡ Γοττίγγη. Σὲ συγχάριω! Ἐν τούτοις ἐπιφύλαξε τὴν σοφίαν σου. Ὅτ' σὲ χρείσασθῃ νὰ παρεξηγηθῆς — ἤθελον νὰ εἰ-

πω εξήγησε — τους κλασσικούς εις τὰ παιδά-
ρια. Ἀλλὰ μετὰ μικρὸν κρημάσας πάλιν τὴν
κεφαλὴν μετ' ἀπελπισίας — Ἄχ! φίλε μου!
φίλε μου! — εἶπεν. Προσπαθεῖς νὰ παρηγο-
ρήσῃς μίαν ἀγρίαν, ἀπαρηγόρητον Ὀλίβιν; Τὸ
ἔξυρι. Ὁ πρὸς ἐμὲ οὐκ ἔστιν οὐδὲ κάμνει νὰ
καταφύγῃς εἰς ὅλα τὰ πιθανὰ ἐπιχειρήματα.
Ἐὰν ἐγνωρίζῃς τὸν πατέρα τῆς Κλάρας, ὅπως
ἐγὼ, ἐὰν εἶγες ἀναγνώσαι τὴν ἐπιστολὴν τῆς
Β., ἐὰν ἤξευρες πρὸ πάντων τὴν συγκοινωνίαν
τῆς ψυχῆς μου. . . Ἐὰν τὴν ἤξευρες ταύτην—
εἰμαι βέβαιος, δὲν ὄ' ἀμφέβαλλες.

— Συγκοινωνίαν, μετὰ τίνος; Εἶπον ἐγὼ,
παραξενευθεὶς ἐκ τοῦ τρόπου του.

— Μετὰ τῆς Κλάρας, ἀπήντησεν ἐκεῖνος
μυστηριωδῶς, μετὰ τῆς ψυχῆς τῆς Κλάρας!
Σοὶ εἶπον πῶς μὴ συνῆδη τὴν ἐπέεον ἐκείνην
τῆς συναντήσεώς μας. Πῶς μ' ἐκυρίευσεν ἕνας
ἀγριος, ἀκράτητος πόθος νὰ τὴν ἰδῶ, καὶ πῶς
εὐρέθη αἴφνης ἐνώπιόν μου, εἰς ἕνα τύπον, ὅπου
ποτὲ δὲν θὰ τὴν ἐπεριμένα. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς
ἐκείνης μὴ συνῆδη τόσας φορές τὸ ἴδιον πράγ-
μα. Δὲν σὲ λέγω, πῶς λησμονῶ ποτε τὴν Κλά-
ραν. Ἀλλ' ὅταν ὁ καιρὸς χαλάσῃ, καὶ ὑγρανθῇ
ὁ ἀήρ, καὶ σκοτεινιάσῃ ἡ ἀτμοσφαῖρα, καὶ μὲ
καταλάβῃ ἡ μελαγχολία μου, τότε δὲν εἰμπορεῖ
νὰ σκεφθῶ τίποτε, τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν Κλά-
ραν. Ὅλην τὴν ἡμέραν, ὅλην τὴν νύκτα, τί-
ποτε. Καὶ καθὼς ἀναπολῶ εἰς τὴν μνήμην μου
ὅλα τὰ περιστατικὰ τοῦ ἔρωτός μας, ἐξαφνα
μὲ κυριεύει ὁ πόθος ἐκεῖνος νὰ τὴν ἰδῶ, ὅπως
ἦτο κατὰ τὸ ἐν, ἢ κατὰ τὸ ἄλλο, καὶ — δὲν
θὰ τὸ πιστεύσῃς — ὅπως τὴν φαντασθῶ, ἔτσι
μοὶ παρουσιάζεται! Ἐφῆς, εἶδες τί φοβερὴ νύ-
κτις, τί ἀγριότης ἀνέμων, τί ἀναστατώσεις στοι-
χειῶν. Αὐταὶ εἰναι αἱ χειρότεροι μου νύκτις.
Οἱ μυκηθμοὶ τῶν ἀνέμων, οἱ γογγυσμοὶ τῶν
δένδρων, οἱ τριγμοὶ τῶν περσφύρων ἐκπερσοῦσι
τὴν καρδίαν μου, ἐξορίζουν τὸν ὕπνον μου, ἐκ-
σασθῶν τὴν ψυχὴν μου, ὡς ἔλαφον πανταχῶθεν
κυνηγουμένην, δὲν τὴν ἀφίγουν νὰ ἡσυχάσῃ.
Δὲν ἐπανερχόνται τὰ γεγονότα τῆς θλιβερᾶς
ταύτης ἱστορίας εἰς τὴν μνήμην μου, ἡ ψυχὴ
μου ἐλαύνεται πρὸς αὐτὰ, ἐλαύνεται ἀφειδῶς
καὶ ἀμειλίχως, ἐλαύνεται ὡς ὑφ' ὑλαχτούν-
των κυνῶν, πλατγανσῶν μαστιγῶν, ὥς οὐ
διαδρόμῃ πάντις, ἀπὸς καὶ δις καὶ τρις, οὐχὶ
κατὰ σειράν, ἀλλ' ἀτάκτως, ὅπως ἐκσοθῆθῃ,
καὶ πρὸς ὅπου ἐκσοθῆθῃ, ἀπὸ τῆς πρώτης στιγ-
μῆς καὶ ἦν ἐξηυτελισθῆν ἐνώπιον τοῦ πρῶ-
τύχου ἐκείνου γυναικίου, μέχρι τῆς τελευταίας,
καθ' ἣν ἐφόνευσεν τὸν ἀγγελοῦ τῆς ἀγάπης!
Ἔτσι καὶ ἐφῆς τὴν νύκτα. Ἐφῆσα μέχρι τοῦ
σημείου τούτου, κεκυριακῶς ἢ ἐξηντημένος,
μὲ τὴν φόβερὰν, τὴν ἀμειλίχην συναίσθησιν,
ὅτι εἰμαι ὁ πλέον ἐγκαθῆς, ὁ πλέον ἀλιτῆριος
τοῦ κόσμου. Ἐκεῖ, ἐκ τοῦ ἐρέθους τῆς σκοτει-

νῆς φαντασίας μου ἀνέβη ἡ καθαρά, ἡ ἀσιπλος
μορφὴ τῆς Κλάρας, ὡς ἀστὴρ ἀνατέλλων! Πῶ-
σον συμπαθὴς! πόσον ἀνεξίτητος! πόσον οὐ-
κταίριμον! Εἰμπορεῖ νὰ μὴ μ' ἐσυγχώρησῃ; Πῶ-
τέ! Βεβαίως δὲν μὴ μνησικακεῖ. Βεβαίως δέ-
εται ὑπὲρ ἐμοῦ, δέεται ὅπως ἐξελιγῶσιν τὸν κρι-
τὴν μου, τὸν Πλάστην μου! Ἐκεῖ μ' ἐκυρίευσεν
αἴφνης ὁ φλογερὸς ἐκείνος πόθος νὰ τὴν ἰδῶ, νὰ
τὴν ἰδῶ μὲ τὰ μάτια μου, ὅτι τὴν κάμνει. — Καί,
σεισθεὶς ὑπὸ ἰσχυρᾶς φρικιάσεως — Ὅπως τὴν
ἐπόθησα, εἶπε, μετὰ τρεμούσης, ὑποκώφου φῶ-
νῆς, — ὅπως τὴν ἐπόθησα, ἔτσι μ' ἐφάνη, ἔτσι
παρουσιάσθη ἐνώπιόν μου: Ἐντὸς τοῦ κυανοῦ
οὐρανοῦ ὑπὸ τὸ γλυκὺ φῶς τοῦ Παράδεισου!
μὲ τὴν λευκὴν τῶν ἀγγέλων στολήν: μὲ τὴν
ξανθὴν τῆς κόμην, χυμῆν ἐπὶ τῶν νώτων μὲ
τὴν χρυσὴν τῆς χάρπας πρὸ τῶν μικρῶν χει-
ρῶν τῆς. — Τί φρικίζε τοιοῦτοτρόπως; Σοὺ
δίδω μόνον μίαν ἀμυδρὴν ἰδέαν! Διότι τοὺς
γαλανοὺς τῆς ὀφθαλμοῦς, τὸ κατακνηκτικόν
τῆς βλέμματος πῶς νὰ σοὺ τὴ περιγράψω! Ἐ-
πειτα τοὺς ἤχους τῆς χάρπας, τὴν μουσικὴν
τῆς φωνῆς τῆς. — Τί τρεμάσσει; τί τρέμεις
τοιοῦτοτρόπος; Ὡ! ἐὰν ἠξιώνασθαι τὴν ἰ-
δῆς, ὡς ἐγὼ, ἐὰν τὴν ἐβλεπες μίαν φερόν τι
ὄζ ἐκκαμνες, ἀφοῦ σὲ τὸ λέγω μόνον καὶ συγκι-
νεῖσαι τόσον!

Ἡ περιγραφή αὕτη ἔσεισεν ἐκ θεμελίων τὴν
καρδίαν μου. Ἀνὰ πᾶσάν του λέξιν παγερὰ φρι-
κιάσας διέτρεχε τὰ νεῦρά μου. Τὴν ὄπτασίαν
τοῦ δυστυχίου τὴν εἶδον ἐγὼ πρὸ τινος ἐδδα-
μῶδων μὲ τοὺς σωματικαὺς ὀφθαλμοὺς μου!
Τὴν εἶδον ἐν τῷ κυανῷ, ἐν τῷ στρογγύλῳ θα-
λάμῳ τοῦ φρενοκαμείου τῆς Γοττιγγῆς! Τώρα
μοὺ διηνοιγῆσαν οἱ ὀφθαλμοί. Ἡ παράφρων ἦτο
ὕμνα ἐρωτικῆς ἀπελπισίας, μοὶ εἶπον. Ἦτον
ἐκ τοῦ Δουκάτου τῆς Βαδης! Νομίζω μάλι-
στα, ὅτι ἤκουσα καὶ τὸ ὄνομα Μ., αἰγλήθῃ τῇ
φωνῇ καὶ μετ' οὐκίτου προσεβῆν ὑπὸ τοῦ ἰα-
τροῦ μου! Ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς τῆς Κλά-
ρας. Τί ἀπίστευτος ἀμάρτυρας! Τί ἀνέλπιστος
συγκυρία! Καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ δυστυχίους πα-
τρὸς, καὶ ἐκείνη, ἐννοεῖται τώρα καλλιπέρα. Ἡ
κόρη του δὲν ἦτο νεκρὰ, ἀλλ' ἦτο πολὺ πλέον
ἢ ἀσθενής! Καὶ διὰ τοῦτο λοιπὸν ἔγραψεν ὁ
γέρον τὸσον περιεκαλυμμένως, δηλοποιῶν δυ-
στύχημα ἡττὸν μὲν θανάτου, ἀλλὰ πολὺ φοβε-
ρὸν ἢ ὥστε νὰ ὀνομασθῆ, πολὺ ἀπελπιστικώ-
τερον ἢ ὥστε νὰ χαρακτηρηθῆ ὡς ἀσθένεια!

Κ' ἐνῷ προσεπάθουν ν' ἀποκρύψω τὴν καθ'
αὐτὸ αἰτίαν τῆς ταραχῆς μου, ἀφίγων τὸν Πλα-
στήν εἰς μίαν πλάνην ἥτις ἀναμφιβόλως τῷ
ἦτο σωτηριαθεστέρα τῆς ἀληθείας, ἐθαύμαζον
κατ' ἰδίαν, πῶς ἠμάρτυρα νὰ μὲ διαλάβῃ μετ'
χρη τοῦδε ὁ σύνδεσμος, ὁ συνέχων τὴν ἐν τῷ
φρενοκαμείῳ τῆς Γοττιγγῆς δυστύχησιν μὲ τὴν
οὐσαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου! Ἀλλ' οὕτω

συμβαίνει συνήθως, ὅσκις ζητοῦμεν ν' ἀνακα-
λύψωμεν ὡς ἀλήθειαν οὐχὶ τὸ τί ἐστίν, ἀλλὰ
τὸ ὅτι ἐπιθυμοῦμεν.

[Ἐπιτελεῖται τὸ ἔργο.]

F. M. BIZYNNOS

ΣΠΟΥΔΑΣΤΟΥ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

Διὰ τῆς συναντήσεως τῶν φίλων ἀπαιτεῖται νὰ προη-
γηθῶσι διαπραγματεύσεις ὡς διὰ τῆς τῶν μοναρχῶν.
— Αἱ ἀκροάσεις ἀποδείκνυνται κωλύμα — Ἡ ἱσπανί-
α — Σχέδια ἀφ' ἧς συγγύονται πρὸς ὀνειροπολή-
σεις. — Ἡ προσχώρησις τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν βερολι-
ναίαν συμμαχίαν. — Ἄνακωχῆ. — Ἐμποροπραξίαν
— Νεαὶ θεωρίαι περὶ ἐπιτροπῆς καὶ ἀκροάσεως. —
Τὰ σχέδια πραγματοποιοῦνται. — Που ὀδηγοῦσι δύο
προσκήσεις — Τὰ τελευταῖα ἐπὶ τῆς γῆς Μαρμαροῦ.
— Τὰ μαλάκια τῶν περιηγητῶν. — Ὅρισμός σπουδα-
στοῦ — περιηγητῶν. — Νεῖο ἔθνος ἠεροκρατία —
Ἄναλογία πρὸς τὸν Θεουκιδίην καὶ συμπέρασμα.

Ἐπὶ ἐν ὀλίγησαν ἔτος ἐκυροῦρετο τὸ σχέ-
διον τῆς ἐν Ἰταλίᾳ συναντήσεώς μου μετὰ φί-
λου πολυφιλήτου, ἀποκικτεστημένου ἐκεῖ. Διότι
ἐθυμοῦμαι, ὅτι μόλις τῷ ἀνήγγειλα τὴν ἐν
Βερολίῳ ἐγκατάστασίν μου, ἐκεῖνος ἔρωψεν ἀ-
μέσως τὴν ἰδέαν ταύτην εἰς τὸ μέσον, ὡς πυ-
ροτέχνημα. Τόσον παλὺ ἐδιψῶμεν ἀμφοτέροι νὰ
ἴδωμεν ἀλλήλους, ὥστε τὸ πυροτέχνημα ἐλαμ-
ψεν, ὡς βολὴ ἐν τῷ στερεώματι. Καταβαί-
νεις μέχρι Ῥώμης, μοὶ ἔγραψεν, ὡς περὶ τοῦ ἀ-
πλουστέρου τῶν πραγμάτων, ἀναβαίνω μέχρις
αὐτῆς καὶ οὕτω συναντώμεθα ἐν τῇ κοιτίδι
τῆς Τέχνης. Καὶ εἶποντο περιγραφαὶ τῶν θαλ-
γήτρων τῆς συναντήσεώς μας. Ὅτι ἐμέλλομεν
νὰ ἴδωμεν ἐστολίζετο διὰ χρωμάτων λαμπρῶν,
καὶ ἡ φίλος μου ὑπερβῆκεν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς
τοῦ ὅσα ἐμελλε νὰ μοὶ ἐπιδείξῃ ἐν Ἰταλίᾳ, πα-
ριστάτω ἐν τῇ φαντασίᾳ μου ὡς ἰδικτῆς
πανοράματος μαγευτικῶ, κρᾶζων μοὶ πρὸ ἐ-
κάστης εἰκόνας: τὸ Βατικανόν, ὁ Ἅγιος Πέ-
τρος, ὁ Βελούβιος, ὁ κόλπος τῆς Νεαπόλεως.

Καὶ ἐγὼ ἐνεὸς ἡσθανόμην ἐξαπτόμενον τὸν
πόθον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μεγάλου περιηγητι-
κοῦ σχεδίου μας.

Ἀλλ' οὐδέποτε ἡ συνέντευξις δύο μοναρχῶν
εὔρε τόσα προσκόμματα, ὅσα ἡ ἡμετέρα, καὶ
οὐδέποτε δι' ἐπίσημόν τινα συνάντησιν διεξή-
γησαν τόσαι διαπραγματεύσεις, ὅσαι διὰ τὴν
ἰδικὴν μας. Πάντοτε παρενεβάλλοντο ἐμπόδια
ἀκούσια ὅτε μὲν ὑπ' ἐκείνου, ὅτε δὲ ὑπ' ἐμοῦ.
Διότι, νῦν μὲν, ὅτε ἐκεῖνος μοὶ ἔγραψεν εἰθέ,
ἐγὼ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐγκαταλείψω τὰς ἀκρο-
άσεις. . . τῶν καθηγητῶν μου ἄλλοτε δὲ, ὅτε
ἐγὼ τῷ ἔγραψον εἰμὶ ἔτοιμος, ἐκεῖνος δὲν ἤ-

δύνατο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς ἀκροάσεις. . . τῶν
πελατῶν του. Δι' ἐκτελεσθῆναι δ' αὐταὶ ἀκρο-
άσεις, καίτοι ἑτερογενεῖς, ἔφερον τὸ αὐτὸ ἀπο-
τέλεσμα, κωλύουσαι τὴν πραγματοποίησιν τοῦ
σχεδίου ἡμῶν καὶ κρατοῦσαι ἀμφοτέρους δε-
σμίους, ἐκείνων ἐντὸς τοῦ ἐμπορικοῦ του γρα-
φείου καὶ ἐμὲ ἐπὶ τῶν πανεπιστημιακῶν ἐδω-
λίων μου.

Ἐνίοτε δὲ καὶ πεζότερα αἰτία ἐκόλυον τὴν
συνάντησίν μας. Διότι ὅταν ἐκεῖνος ἀγγέλλων
μοὶ τὴν χάριν τῆς καλλιτεχνικῆς ἐπιθέσεως με-
τάβασίν του εἰς Ῥώμην μὲ προσεκάλει ἐκεῖ,
ἐγὼ διεβίβασα τὴν πρόσκλησίν του εἰς τὸ βα-
λάντιόν μου ὡς διαταγὴν ἄλλ' ἐκεῖνο ἠρηθῆν
νὰ μὲ ὑπακούσῃ προσφαιζόμενον ἰσχυρότητα καὶ
ἀδυναμίαν καὶ προάγον περὶ τοῦ ἀδυνατοῦ νὰ
ἐπιχειρήσῃ τόσον μακρὺ καὶ ἐπίπλανον ταξιδίον
πιστοποιητικὸν τοῦ ἐπισημοῦ, δι' ἐμὲ, ἰα-
τροῦ ἐν Βερολίῳ, τοῦ κ. Ausgabenbuch, οὐ
τὸ ὄνομα ἐλληνιστῶν βιβλίον ἐξόδων μεταφρά-
ζεται. Ἐπιστοποιεῖ δὲ ὁ ἰατρός Ὀλιβερὸν τὴν
κατάστασιν τοῦ τυφεροῦ ἀσθενοῦς, ὡς εὐρι-
σκομένου εἰς τὰ πρόθυρα φθίσεως ἕνεκα καχε-
κτικῆς ἀναμίας.

Δὲν γνωρίζω χαλεπωτέραν ἀσθένειαν, παν-
τοῦ μὲν καὶ πάντοτε, ἀλλ' ἰδίως ἐν ταῖς με-
γαλυπέτεσι τῆς Ἰταλίας, ἀπὸ τὴν καχεκτι-
κὴν ἀναμίαν τοῦ βαλαντίου. Διὸ καὶ ἀνεβάλον
προθύμως τὴν ἀναχώρησίν μου, ἀναμένων και-
ροὺς εὐνουστέρους καὶ τὴν ἀνάρρωσιν τοῦ προσ-
κόλους μοὶ ἀσθενοῦς.

Οὕτως, ὅτε μὲν αἱ ἀνασχολήσεις ἡμῶν, ὅτε
δὲ ἡ κατάλληλος ευκαιρία καὶ ἄλλοτε ἡ ἀρ-
ραστία τοῦ σπουδαστικοῦ μου βαλαντίου πα-
ρεκόλυσαν ἐπὶ ἐν ἔτος τὴν ἐπιχειρήσιν τοῦ τα-
ξειδίου. Εἶχον λοιπὸν ἐξοικειωθῆ πρὸς τὰς ἀ-
πότυχίας ταύτας καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ μου ἤρ-
χιζα νὰ συγγύζω τὴν πραγματοποίησιν τοῦ
τόσου ἰσχυροῦς μελαπονήτου ταξιδίου, τότε
μετὰ τῶσαν ἄλλων ὀνειροπολήσεων, ὅτε ἐπῆλ-
θεν ὁ Αὐγουστος καὶ ἐν αὐτῷ αἱ παύσεις τῶν
μαθημάτων καὶ ἡ ἀνάρρωσις τοῦ βαλαντίου.
Πάντων δὲ τούτων συμμαχούντων δὲν ὑπελεί-
πετο ἄλλο ἢ ἡ προσχώρησις τῆς Ἰταλίας εἰς
τὴν ἐν Βερολίῳ κλεισθεῖσαν συμμαχίαν ταύ-
την. Τῆς Ἰταλίας, οὐχὶ ὡς κράτους — διότι
τοῦτο εἶχεν ἤδη προσχωρήσει εἰς τὴν αὐστρο-
γερμανικὴν συμμαχίαν — ἀλλὰ τῆς Ἰταλίας,
ὡς ἐμπορικῆς πελατείας τοῦ φίλου μου θεωρου-
μένης.

Διότι ἐδῶ ἴσα, ἴσα ἦταν ὁ κόμπος. Νὰ συν-
ομολογηθῆ ἀνακωχῆ. . . ἐμποροπραξίαν μεταξὺ
τοῦ φίλου μου καὶ τῶν πελατῶν του καὶ οὐ-
τως, ἀποσεῖσας ἐκεῖνος ἐπὶ μικρὸν τὸν ζυγόν
τῶν ἀσχυροῦν του, νὰ μοὶ γράψῃ εἰμὶ ἔτοιμος,
ὡς ἐγὼ εἶχον γράψῃ αὐτῷ, ἄμα ὡς, παύσας
τὴν ἀκρόασιν τῶν μαθημάτων μου, ἐπέσθην ἐκ

της επικρούσεως του βαλκαντίου μου, ότι ο άσθενής ανέρρωσεν έντελώς, και ανεγνώρισα ήτι προκειμένου περί ταξιδίων, ή μὲν άκράσια φέρει πάντοτε άπελπισμόν, μόνη δέ ή επίκρουσις παρέχει ήμιν άσφαλή διάγνωσιν περί του επικαίρου της επίχειρήσεως αυτών. Εφ' ό και άπεράσισα ν' ανακοινώσω τας περί επικρούσεως και άκρούσεως θεωρίας μου εις τινα Ιατρικήν άκαδημίαν ή να δημοσιεύσω τουλάχιστον ταύτας.

Άλλ' έστερήθη άκουσίως μου της δόξης ταύτης, ήν άπαντες οι από της συστάσεως του έλληνικού βασιλείου Έλληνες έφευρεται, οι τοσάκις μέχρι τουδε ανακαλύψαντες τὸ φεικίνητον, ή τὸν τετραγωνισμόν του κύκλου, ή τὸ πηδάλιον του άεροστάτου, ήθελον φθονήσει. Διότι έφθισεν έπιστολή του φίλου μου δια μιας επενεγκούσα τήν πραγματοποίησιν των πολυθρυλήτων σχεδίων και άποδείξασά μοι, ότι, ούτε ή της άκρούσεως άδράνεια, ούτε ή της επικρούσεως έπίδρασις ήθελον ισχύσει να φέρωσι τὸ άποτέλεσμα τούτο, αν μη ο φίλος μου έγραφέ μοι εν τή έπιστολή έκεινή: «Άμα λάβης τήν παρούσαν ν' αναχωρήσης άμέσως εκ Βερολίνου και να έλθης εις Ρώμην. Μιαν δε ήμέραν πρό της άφίξεώς σου εκεί τηλεγράφησόν μοι δια να φθάσω πρό σου».

Και ταυτόχροτως άλλη έπιστολή της διευθύνσεως της «Εστίας», προς ήν ειχόν ανακοινώσει τα μεγάλα περιηγητικά σχέδιά μου, με προσεκάλει μετά τὸ πέρας του ταξιδίου μου εις τήν αΐθουσαν αυτης, όπως διηγηθώ εις τους αναγνώστας της: «Όλην αυτήν τήν θαυμαστήν Ιστορίαν των δυο ειδεν, ήκουσεν, άντελήφθη και έμαθεν ο περίφημος περιηγητής κατά τήν αξιομνημόνευτον οδοπορίαν του δια μέσου πύλων, λιμνών, όρέων και σπηράγγων! Τώρα, αν νομίζη τις, ότι ο περίφημος περιηγητής, περί ου ούτως έγραψεν ή διεύθυνσις της «Εστίας», ήν ο κ. Ποταγός, άπατάται. Ημην άπλούστατα έγώ, ον ή μὲν πρώτη πρόσκλησις ώδήγησε τότε αυθημερόν εις ένα των δεκαπέντε σιδηροδρομικών σταθμών του Βερολίνου, ή δε δευτέρα φέρει σήμεραν εις τας στήλας της «Εστίας».

Άλλ' επειδή ανώτερω έμνήσθην του κ. Ποταγού, σπεύδω να καθυστερώσω τούς αναγνώστας μου δηλών ότι ή έμή διήγησις έχει τήν πρωτοφανή αξίωσιν να . . . μη έχη αξιώσεις. Ούτε λοιπόν έφορος της βιβλιοθήκης επιδιώκω να διορισθώ ένεκα ταύτης, ούτε συνδρομάς προς εκδόσιν αυτης ζητώ. Άλλως τε έγώ δεν έπεσκέφθην τας παρά τὸ Αζαρ έγνωστους χώρας όπου λάμπουν τα σήμερα λεγόμενα μπερλάντια, ως ο κ. Ποταγός. Τούναντίον αι χώραι δι' ών διήλθον εις γνωστόταται και κεντναι εις τὸ κέντρον της Ευρώπης. Αν δε σήμεραν

λαμβάνω τήν τόλμην να προσφέρω εις άνόγνωσιν τας πτωχάς μου σημειώσεις και τας άτομικάς μου έντυπώσεις, τούτο όφείλεται εις τήν φιλόφρονα της «Εστίας» πρόσκλησιν. Ίσως ή διεύθυνσις αυτης έπίστευσεν ότι ειχε να κάμη με έπίσημόν τινα περιηγητήν εξ έκαίνων, οτινες πληροῦντες τὰ θυλάκιά των λιρών στεφλιών, γεωγραφικών χαρτών και οδηγών Βάδεκερ, έγκαταλείπουν τας έστίας αυτών και άπέρχονται να πολλών ανθρώπων άστυα έδωσι και κόρον γνῶσι. Άλλ' ήπατήθη ή φίλη διεύθυνσις άκριβώς ως προς τήν διεύθυνσιν. Διότι εκείνοι ονομάζονται εξ επαγγέλματος περιηγηται, και έχουσι να εξοδεύωσι χρήμα πολύ, εις δέ ικανοί να ύποστώσι τολαιπωρίας άπειρους όπως των πάντων άντιληφθώσι και τα πάντα έδωσιν. Άλλά τὸ είδος τούτο των Μαμουθ εις τὸ τελευταίον έπιζήσαν επί της γης και από πολλού ήρχισε και αυτό να εξαφανίζηται από του προσώπου αυτης. Σπανίως νυν άπαντα, και ειδικώτερον διαπρέπει από τινος εις τὰ βιβλία και εις τὰ θεάτρα μόνον.

Εγώ άπετέλουν τούς αντίποδας του είδους τούτου των περιηγητών. Διότι ήμην τὸ άτελέστερον των ειδών εν τή ζωολογική κλίμακί αυτών. Είδός τι μαλακίου, σπουδαστής - περιηγητής καλούμενον. Άνθρωπος δηλαδή, έχων μεμετρημένον τὸ χρήμα εν τῷ θυλακίω του. Έχων προύπολογισμένα τὰ ποσά, άτινα εν εκάστη πόλει θα εξοδεύη, και τὸν χρόνον ον εις εκαστον μέρος θα κατακρίψη λίαν βραχύν ώρισμένον' έπισπεύδων δ' εν τούτοις τας αναχωρήσεις του, συντομέων τας περιηγήσεις του και κανονίζων εκάστοτε τας διαμονάς του ουχι αναλόγως του ύδραργύρου του θερμομέτρου, άλλ' αναλόγως του άργύρου του βαλκαντίου του, και προς τήν θερμοκρασίαν τούτου, ουχι δε τήν της άτμοσφαιρας συμμορφούμενος.

Έάν λοιπόν δεν άφηγηθώ περι εκάστης χώρας ήν διέσχισα ύσα άλλος ήδύνατο περι αυτης να ειπῃ, τούτο ουδέ ως ανακρίθεια ουδ' ως έλλειψις δέον να θεωρηθῃ, άλλά ν' άπαδοθῃ εις τ' ανώτερω αίτια και να εξηγηθῃ άπλούστατα δια του: άδύνατον ένεκα των ρηθέντων τὰ πάντα ιδείν. Άλλως δε τούς βουλομένους άκριβών πληροφοριών και σημειώσεων λεπτεπιλέπτων περί οιαδήποτε χώρας της Ευρώπης παραπέμπω εις τήν σειράν των τόμων του Βάδεκερ, οτινες πρό βραχέως χρόνου εγένοντο επί τέλους και εν Ελλάδι γνωστοί, χρησιμεύσαντες μάλιστα ως άφορμή συζητήσεως περί της αξίας αρχαιολογικών διατριβών. Άλλά νομίζω, ότι αν άπεπειρώμην να παρεμβάλλω από καιρού εις καιρόν εν τή διηγήσει άντιγραφάς εξ αυτών, τὸ ονθύλευμα θα ήτο λίαν δυσχάανετον δια τούς αναγνώστας της «Εστίας». Και τώρα, άφού, ως ο Θεουκιδίδης, οστις

πριν εξιστορήσῃ τὸν Πελοποννησιακόν πόλεμον εξέθηκε τὰ αίτια αυτου, έπραξα κ' έγώ, εκθέσας τὰ αίτια άτινα και περιηγητήν με κατέστησαν και εις τας στήλας της «Εστίας» με ώδήγησαν, φρονά ότι ύπείλω να εξηγήσω εξ όλων των ανώτερω εν συμπεράσμακ.

Τὸ συμπεράσμα λοιπόν ταῦν;
 "Οτι δι' όλων των ρηθέντων κατώρθωσα να σὰς προσφέρω εύσχήμως και κεκαλυμμένως ένα πρόλογον!

Εν Βερολίω.
 ("Εστία συνίτη).

Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Άληθεύει μὲν τὸ ρηθὲν υπό πολλών, ότι αριθμοί κυβερνοῦσι τὸν κόσμον' ουχ ήττον δε άληθεύει ότι αριθμοί δεικνύουσι, πῶς ο κόσμος κυβερνάται. Ο βρετανός Μύλχαλ, επίχειρήσας να ποιήσῃ φακρωτέραν ήν ή ανθρωπότης έλαβεν έπίδοσιν εν ταῖς τέχναις, τῇ γεωργίᾳ, τῇ έμπορίᾳ, τοῖς έργοστασίαις, τῇ εκπαίδεῦσει, τοῖς σιδηροδρομοῖς και τῇ καθόλου εύημερίᾳ, εστήριξε τας έρεῦνας του μόνον εις αριθμούς και κατέληξεν εις συμπεράσματα όσον άληθῆ, τοσοῦτον και εύφρόσυνα, περιοριζόμενα εις μόνην τήν καθ' ήμας εκκονταετηρίδα, ήτοι από του 1800 μέχρι του 1882.

Καταπληκτικὴν αύξησιν έλαβεν εν πρώτοις ο πληθυσμός, ιδίως παρά τοῖς ήμερωμένοις έθνεσιν. Άγγλοι και Άμερικανοί συναμφοτέροι έπληθύνθησαν κατά 300 τοῖς 100, οι δε άλλοι της Ευρώπης λαοι κατά 63' δια τούτον δε τὸν λόγον ή άγγλική γλώσσα κατέχει νυν τήν αυτην σχεδόν θέσιν και ή λατινική επί των Καισαρών. Τῷ μὲν 1800 έλάλει τήν άγγλικήν ή όγδὴν μερὶς του ήμερωμένου κόσμου' σήμεραν δε λαλει αυτην ως γλώσσαν μητρικήν όλον τετρατημόριον αυτου. Αίαιαν ροπήν επί τήν παράτασιν του ανθρωπίνου βίου έχουσιν ού μόνον τὸ κλίμα και οι υγειονομικοί θεσμοί, άλλά και οι θεσμοί οι πολιτικοί. Ο πολιτισμός παρατίνει τήν κατά μέσον όρον διάρκειαν του ανθρωπίνου βίου, οστις εν Άγγλίᾳ, Γερμανίᾳ και Γαλλίᾳ εις κανῶν κατά εξ ετη μακρότερος ή πρό μιας πεντηκονταετηρίδος. Λίαν προέκοψεν ή περιποίησις και εισαγωγή των τροφίμων, ουχι άπλως ένεκα σιδηροδρομων και άτμοκινήτων, άλλά και δια της καταργήσεως άδικων νόμων επί των δημητριακῶν. Άρίστης υπό πᾶσαν έποψιν τροφῆς απολαύουσι νυν Άγγλοι και Άμερικανοί' ή δε στατιστική των έμπεδοῖ τὸ ρηθὲν υπό του Λαγγράνζ, ότι ευδαιμονέστατον εις τὸ έθνος, ού τινος τὰ μέλη ως επί τὸ πλείστον κρεωφαγοῦσι καθ' εκάστην. Κατά τήν κρίσιν του Μύλχαλ, πρέπει να κα-

ταστή εύωνότερον και τὸ κρέας και δὴ και ο σίτος, όπόταν δια των επιστημονικών βελτιώσεων καταστῶμεν ικανοί να επωφελώμεθα, πλην του κρέατος παρά της βορείου Άμερικῆς, τὰ ανεξάντλητα προϊόντα των πεδιάδων της Λαπλάτας και της Αύστραλίας. Βόρειος Άμερικῆ, Λαπλάτα, Αύστραλία δύνανται κάλλιστα να θρέψωσιν όλην τήν Ευρώπην, άνευ του ελαττώσαι πολύ τας αποθήκας των. Ηττον εύφρόσυνος εις ή παρατήρησις, καθ' ήν ή των πνευματικῶν ποτῶν χρῆσις αύξάνεται ταχύτερον του πληθυσμοῦ. Μόνη ή Ιταλία ήδύνατο να παραγάγῃ οἶνον άρκούντα εις τήν ήμισειαν της Ευρώπης, εάν ήπίστατο να τὸν παρασκευάζῃ επιστημονικώτερον, ώστε να μη φθειρηται κατά τήν εξαγωγήν. Κατά τήν τελευταίαν εικασαστηρίδα προσέκοψεν ή γεωργία άσυγκρίτω τῷ λόγῳ πλείοτερον ή κατά τας πρόσθεν δώδεκα εκκονταετηρίδας. Πρωταγωνιστούσι δε εν τῇ γεωργίᾳ οι Γάλλοι, διότι παρά τούτοις οι άγρόται εις γκιονκτημόνες' υπό τήν οικονομικήν υμῶς έποψιν τὸ σύστημα δεν εις ανεπλήρητον, όσον επί εύρυτάτων κτημάτων, δια τήν σπατάλην της εργασίας. Άμερικανός εργολάβος, καλλιεργῶν κτήμα 100 τετραγωνικών μιλίων μεθ' εκατόν μόνον μισθωτῶν, βαδίως παρίσταται τοσοῦτον σίτον, όσον πεντακισχιλιοί άγρόται εν Γαλλίᾳ. Εν Ισπανίᾳ και Ιταλίᾳ τὰ της γεωργίας έχουσιν οικτρῶς ένεκα της δεινοτάτης ροπῆς των υποθηκῶν. Από των χρόνων της εν Βατερλώ μάχης τὰ δαπανήματα εν Ευρώπῃ έτριπλασιάσθησαν' οι δε φόροι και οι δασμοί έτετραπλασιάσθησαν' εκαστος των πολιτῶν τελει διπλασίονα ή και τριπλασίονα, πλην των εν τῇ Μ. Βρετανίᾳ, ενθα έπῆλθεν έλάττωσις 4 τοῖς 100. Η Άγγλία καθ' έαυτην, άνευ των άποικιῶν της, κέκτηται τὸ πεμπτημόριον του κεφαλαίου όλης της ύφηλίου' πᾶς Άγγλος δε έχει τριπλασίονα παντός άλλου Ευρωπαίου. Κατά τινα περίεργον σύμπτωσιν, ή κατά μέσον όρον περιουσία εκάστου πολιτου εις ή αυτη και εν ταῖς Ηνωμέναις Πολιτείαις, ει και ο πλοῦτος ενταῦθα υπάρχει διανεμημένος μάλλον ισόμετρως ή εν Άγγλίᾳ, διότι ολίγοι μὲν εις βαθύπλοτοι, ολίγώτεροι δε πάνυ ένδεσις. Τὸ εμπόριον της ύφηλίου άκταπλάσιάζθη, ως αύξηθὲν δωδεκάκις ταχύτερον του πληθυσμοῦ. Εν μιᾷ πεντηκονταετηρίδι έτριπλασιάσθη ή ναυτιλία' εν κατάσταμα εν Γλασκωβία εξαρτίκει καθ' έτος πλείονα σκάφη παρ' όλον τὸν στόλον, ον ή βασίλισσα Έλισάβετ άντέταξε τῷ Ισπανικῷ ή δε Άγγλία εξαγει άνθρακας, δι' ών να πληρώσῃ άπαντα τὰ έμπορικὰ σκάφη της ύφηλίου. Από των ήμερῶν της εν Βατερλώ μάχης έτριπλκονταπλασιάσθη ή χρῆσις του σιδήρου' υπό ταύτην δε πάλιν τήν έποψιν πρωταγωνιστεῖ ή

Αγγλία τῷ 1830 ἐξήγε σιδηρὰ ἐμπορεύμα-
 τα 2,000,000 λιρών τῷ δὲ 1878 ἐξήγαγε
 37,000,000. Κατὰ τὴν τελευταίαν τριακον-
 ταετηρίδα Ἀγγλοὶ μηχανικοὶ ἔστρωσαν 100,
 000 μιλίων σιδηροδρόμων πολλαχοῦ τοῦ πα-
 λαίου καὶ τοῦ νέου κόσμου· ἐνίοι δὲ τῶν ἐργο-
 λάδων ἔδωσαν ἐργασίαν εἰς ομάδας ἐργατῶν,
 αἵτινες ἀπεδείχθησαν πολυπληθέστεροι ἐνός ἐ-
 κάστου τῶν ἐν Βαρτελῶ ἀγωνισαμένων τριῶν
 στρατῶν. Τεράστιον ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἡ δημο-
 τικὴ ἐκπαίδευσις· ἐὰν ληφθῇ μέτρον ἡ πληθὺς
 τῶν ἐπισταμένων ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν, τρία
 ἔθνη φαίνονται ὑπέρτερα τῶν ἐπιλοίπων κατὰ
 τὴν διανοητικὴν ἰκανότητα, Ἀγγλία, Γερμα-
 νία καὶ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι. Ἐκ τῶν εὐρω-
 παϊκῶν ἔθνων, ἔξαιρουμένου τοῦ ῥωσικοῦ καὶ
 τοῦ τουρικοῦ, ἐνδεέστατον φαίνεται τὸ ἰταλι-
 κόν. Ἀπίστευτος εἶνε ἡ πληθὺς τῶν ἐφημερίδων·
 μόνος ὁ καταναλισκόμενος χάρτης ἀναβαίνει εἰς
 1,478,000 τόννους· αἱ καθ' ἑκάστην ἐκδιδο-
 μέναι ἐφημερίδες ὑπερτεροῦσι τὰ 4,000,000
 φύλλων ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτεῖαις καὶ τὰ
 2,000,000 ἐν Ἀγγλίᾳ. Τὸ ἐμπόριον τῶν βι-
 βλίων, εἰ καὶ μὴ νῦξήθη ἰσομέτρως, ἐδιπλασιά-
 σθη κατὰ τὴν τελευταίαν τεσσαρακονταετη-
 ρίδα. Ἀρχομένου τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος ὀλίγι-
 σται ὑπάρχον βιβλιοθήκαι δημόσιαι· σήμερον
 δὲ ὑπάρχουσι πλείους τῶν χιλίων. Αἱ ἐκθέσεις
 τῶν ταχυδρομείων μαρτυροῦσι τὴν διανοητι-
 κὴν καὶ τὴν ἐμπορικὴν ἐνέργειαν τῶν λαῶν· ἐν-
 ταῦθα δὲ πάλιν πρωτεύει ἡ Ἀγγλία. Τῷ 1877
 ἀντεστοίχουν εἰς ἕκαστον πολίτην ἐν Ἀγγλίᾳ
 35 ἐπιστολαί, ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτεῖαις
 19, ἐν Αὐστραλίᾳ 18, ἐν Γερμανίᾳ 15, ἐν Γαλ-
 λίᾳ 10, ἐν Ἰταλίᾳ 4 κατ' ἔτος, ἐν Ῥωσίᾳ δὲ
 μία μόνον. Ἐν πλείσταις χώραις, ἰδίως δὲ ἐν
 Γαλλίᾳ καὶ Μ. Βρετανίᾳ, ἐπληθύνθησαν τὰ
 νοσήματα τῆς φρενοβλαθείας· ἐν πόλεσι πολυ-
 ἀνθρώποις καὶ παρὰ λαοὺς τρεφομένους φαύλως
 ἡ ἡμιτελεῖς, οἱ τυφλοὶ, οἱ κωφοὶ, οἱ ἀλλοιοὶ
 καὶ οἱ ἡττῶν εὐφρεῖς καθόλου εἶνε πολυαριθμό-
 τεραι τῶν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτεῖαις. Ἡ
 δημοσία ἐλεημοσύνη ἐδιπλασιάσθη ἐν Ἀγγλίᾳ,
 ἐν Γαλλίᾳ δὲ νῦξήθη τρεῖς οὕτω ταχέως, ὥσπερ
 ἡ τῆς χώρας εὐημερία. Μετὰ τοὺς Ἀγγλοὺς
 ἀποδεικνύονται οἱ Ἰταλοὶ ὁ φιλανθρωπώτατος
 τῶν λαῶν. Αἱ αὐτοχειρίαι ἀυξάνονται πρὸς
 βορρᾶν, ἐλαττοῦνται δὲ πρὸς νότον, κατὰ τὴν
 διαφορὰν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ κλίματος. Πα-
 ράδοξόν δὲ, ὅτι ἀπανταχοῦ διαπράττονται τοῦ
 θέρους πολλῶν πλείους αὐτοχειρίαι ἢ τοῦ χει-
 μῶνος, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ συμβαίη τὸ ἀντίστρα-
 φον. Ἡ τῶν κακαυρημάτων στατιστικὴ ἀπο-
 δεικνύει, ὅτι ἀπανταχοῦ ἡ ἠθικότης βαίνει πα-
 ραλλήλως τῇ παιδείᾳ καὶ τῇ ἡμερώσει. Ἐνια-
 χού αἱ δίκαι ὑπάρχουσι δαπανηρότεροι ἢ ἄλ-
 λοθι· ἐν Ἰταλίᾳ λ. χ. ἀντιστοιχοῦσιν εἰς ἕκασ-

στον πολίτην 21 πένες, ἐν Γαλλίᾳ 9. Θαυμα-
 στή κατ' ἐξοχὴν φαίνεται ἡ εἰδικὴ στατιστικὴ
 τῆς ἀγγλικῆς πρωτεύουσος. Οὐδεμία πόλις οὐτε
 ἐν τῇ ἀρχαιότητι, οὐτε ἐν ταῖς καθ' ἡμᾶς χρό-
 νοῖς ὑπερβαίνει τὸ Λονδίον κατὰ τὸ μεγαλεῖον
 καὶ τὸν πλοῦτον· οἱ κάτοικοι τοῦ Λονδίνου τε-
 λοῦσι τὸ τρίτημόριον τοῦ ἐπὶ τῶν προσόδων
 φόρου τῆς Ἀγγλίας, κέκτληται δὲ τὸ πεμ-
 πτημόριον τοῦ κεφαλαίου τῆς Μ. Βρετανίας.
 Ἡ τεράστιος τῶν τροφίμων καταναλώσις ὑπερ-
 βαίνει τὴν τοῦ ὄλου Βελγίου, οὗτινος ὁ πλη-
 θυσμὸς ὁμολογεῖται πυκνότητος. Ἐκ τῶν χω-
 ρῶν τῆς ἡπείρου Εὐρώπης σπουδαιότητα κατὰ
 τὸν πλοῦτον, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν γεωργίαν
 εἶνε ἡ Γαλλία· μεγάλην δὲ ἔλαβεν ἐπίδοσιν
 ἀπὸ τῆς πτώσεως τοῦ Καρόλου Ι'· νῦξήθησαν
 μὲν τὰ τε δημόσιον χρέος καὶ οἱ φόροι, συνη-
 ξήθη ὅμως καὶ ἡ εὐημερία, τὰ δὲ ἔθνος εἶνε
 τετράκις πλουσιώτερον ἢ περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς
 νῦν ἑκατονταετηρίδος. Ἐκ τῆς κατὰ μέσον ἔ-
 ρον προσόδου τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ ἀντιστοιχοῦ-
 σιν εἰς ἕκαστον πολίτην 25 λίραι, ἢτοι 50 τοῖς
 100 πλείοτερον παρὰ τὸν μέσον ὅρον ἐν τῇ
 ἄλλῃ Εὐρώπῃ· ταῦτα δὲ ὀφείλεται εἰς τὴν οἰ-
 κονομίαν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἀγρότου καὶ πό-
 λιτου. Μεγίστην ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ 1800
 ἡ Γερμανία, σκοπομένης τῆς τότε ταπεινώ-
 σεως αὐτῆς· ἀλλ' ἡ περιουσία τῆς σήμερον δι-
 ἰσοῦται οὐδὲ πρὸς τὴν ἡμίσειαν τῆς Γαλλίας
 ἢ τῆς Μ. Βρετανίας. Ἐν Γερμανίᾳ οἱ φόροι ἀ-
 ναλογοῦσι πρὸς 15 τοῖς 100 ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν
 προσόδων, ἐν Ἀγγλίᾳ 12 1/2, ἐν Γαλλίᾳ 16,
 ἐν Αὐστρίᾳ 19, ἐν Ἰταλίᾳ 35, ἐν Σκανδινα-
 βίᾳ 8 τοῖς 100. Πάντων εὐδαιμονέστατον εἶνε
 τὸ Βέλγιον, οὗτινος τὸ μὲν δημόσιον χρέος ἀ-
 ναλογεῖ πρὸς 4 1/2 τοῖς 100 ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς
 περιουσίας, οἱ δὲ φόροι ὑπάρχουσιν ὀλίγον τι
 μείζονες τῶν σκανδιναβικῶν. Ὁ ἀναλογιζόμε-
 νος, ὅποσα δεῖνὰ ἐπήνεγκεν εἰς τὸ Βέλγιον ὁ ἰ-
 σπανικὸς ζυγὸς, ἐκπλήσσεται ἐπὶ τῇ νῦν κατὰ-
 στάσει τῶν δύο χωρῶν. Τὸ Βέλγιον εὐημερεῖ
 ἢ δὲ Ἰσπανία ἀπώλεσε τὸσαῦτα, ὥστε ἡ κατὰ
 μέσον ὅρον πρόσδος τοῦ ἔθνους μόλις ἰσοῦται
 τῇ τοῦ βελγικοῦ. Οὐχ ἥττον θαύμαστή φαίνε-
 ται ἡ τῆς Νορβηγίας πρόσδος, ἐάν τις ἀνα-
 μνησθῇ, ὅτι μέχρι τοῦ 1840 ἀπὸ τοῦ λιμένος
 Βέργεν ἔστελλον οἱ ἔμποροι καθ' ἑβδομάδα
 πλοῖον εἰς Ἀμστελδάμω, ἵνα ἀγοράσῃ λά-
 χανα, ἐπλύνον δὲ τὰ λευγαίματά των ἐν Λον-
 δίνῳ. Τῆς Ῥωσίας οἱ πόροι οὐτε κατὰ τὸ ἡ-
 μισὸ ἀνεπτύχθησαν, οὐδὲ τὸ παράπαν κατενόη-
 θησαν· ἀλλ' αἱ πρόδοι τῆς ὑπάρχουσιν οὐ μί-
 κραι. Ἡ Ἰταλία ἤρξατο λαμβάνουσα ἐπίδοσιν
 ἀπὸ μίας τριακονταετηρίδος· ἐδιπλασίασε τὸ
 ἐμπόριόν τῆς, ἀπέδειξε δὲ τὸ ἐμπορικὸν ναυ-
 τικόν τῆς τὸ πικρὸν τῆς ὑψηλοῦ τὴν ἐνέρ-
 γειάν τῆς ἡμῶς κωλύουσι πολυτρόπως τὰ χρέη

καὶ αἱ ὑποθήκαι· εὐάρεστον ἐν τούτοις τὸ ἀ-
 κοῦειν, ὅτι κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῶν ἐξοικονομη-
 τικῶν ταμείων, αἱ κατώτεροι τοῦ λαοῦ τάξεις
 ἀκούσι βαθμυδῶν τὴν μεγάλην ἀρετὴν τῆς
 ρειθοῦς. Καὶ ἡ Ἰσπανία δὲ, παρὰ πάντα τὸν
 ἐμφύλιον πόλεμον καὶ μυρίους περιρριμαῖς τοῦ
 ἐμπορίου, προσέκοψεν οὐκ ὀλίγον ἀπὸ τοῦ 1800,
 εἰ καὶ ἀπώλεσε τὰς ἐν Ἀμερικῇ ἀποικίας· ἀλλ'
 ὀπωσθήποτε, δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς
 τὰ ἄλλα ἔθνη. Ἐν τῇ ἐμπορίᾳ καὶ τῇ ἡμερώ-
 σει τῆς Ἀνατολῆς ἀναφθάνονται οἰωνοὶ αἰσιώ-
 τατοι· τὰ τέως ἀκίνητα Κράτη προσεγγίζουσιν
 ἀλλήλοις καὶ συμβάλλονται εἰς τὴν εὐημερίαν
 τῆς ἀνθρωπότητος διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν
 προϊόντων αὐτῶν· ἐνταῦθα δὲ πρωτεύει ἡ Ἰα-
 πωνία.

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ

ΠΕΙΡΑΙΩΣ — ΑΘΗΝΩΝ — ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Ὁ σιδηροδρόμος οὗτος ὁ κοινῶς καλούμενος
 ἀπὸ τοῦδε σιδηροδρόμου τῆς Πελοποννήσου
 προχωρεῖ δραστηρίως καὶ στερεώτατα κατα-
 σκευάζεται. Ἀρχεῖται δὲ ἡ γραμμὴ τοῦ ἀπὸ
 τοῦ κυριώτερου καὶ σπουδαιότερου λιμένος τῆς
 Ἑλλάδος, τοῦ Πειραιῶς, καὶ διέρχεται δι' Ἀθ-
 ηνῶν, ἔνθα κατὰ τὸ ΔΒ αὐτῶν καὶ οὐ μακρὰν
 τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος εὐρύτατος καὶ
 μεγαλοπρεπῆς κτίζεται σταθμὸς, οὐ τὸ μήκος
 μέτρα 480, τὰ δ' εὐρὸς μέτρα 40. Ἐντεῦθεν
 ἡ γραμμὴ εὐθέως σχεδὸν προχωρεῖ διὰ τῆς μα-
 γευτικῆς βορειοδυτικῆς πεδιάδος τῆς Ἀττικῆς
 μέχρι Καματεροῦ, διερχομένη τὴν ἐπὶ τοῦ Κη-
 φισσοῦ ὄρειαν σιδηρὰν γέφυραν, μήκους 27
 μέτρων. Ἐκ Καματεροῦ προχωρεῖ μικρὸν πρὸς
 βορρᾶν μέχρι τῶν μεσημβρινῶν ὑπαρειῶν τοῦ
 Πάρνηθος, καὶ εἴτα παρακάμπτει πρὸς δυσμὰς,
 καὶ διὰ τοῦ αὐλῶνος τοῦ σχηματιζομένου ὑπὸ
 τοῦ ὑπερκείμενου τῷ Καματέρῳ βουνοῦ καὶ τῶν
 ὑπαρειῶν τοῦ Πάρνηθος ἀφικνεῖται εἰς τὸ στε-
 νὸν τῆς Φυλῆς καὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὸ Θριάσιον
 πεδῖον, ἐξ οὗ διὰ τῶν χωρίων Χασίας προχω-
 ρεῖ εἰς Ἐλευσίνα. Ἡ ἀπὸ Πειραιῶς μέχρις Ἐ-
 λευσίνος γραμμὴ μήκους 34 χιλιομέτρων, ἧς ἡ
 ἐπιχωμάτωσις εἶνε σχεδὸν ἐντελῶς περατω-
 μένη, ἡ δὲ στρώσις τῶν σιδηρῶν ράβδων ἐξ-
 κνεῖται μέχρι τοῦ στενοῦ Φυλῆς, ἔσται ἐντὸς
 δύο μηνῶν ἐντελῶς περατωμένη, καὶ κατὰ τὸν
 Φεβρουάριον παραδίδεται εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ
 κοινού, διευκολύνουσα τὴν συγκοινωνίαν ὄλων
 τῶν πέριξ αὐτῆς χωρίων.

Ἐκ τῆς Ἐλευσίνος ἡ γραμμὴ προχωρεῖ εἰς
 Μέγαρον· Ἡ ἐπιχωμάτωσις καὶ τοῦ τμήματος
 τούτου προχωρεῖ δραστηρίως, ὥστε κατὰ Μάϊον
 παραδίδεται καὶ τοῦτο εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ κοι-
 νοῦ. Ἐκ Μεγαρῶν προχωρεῖ διὰ τῆς Κακῆς

Σκάλας εἰς Καλαμάκιον καὶ κατὰ Σεπτέμβριον
 θὰ ἢ καὶ τοῦτο ἔτοιμον πρὸς παράδοσιν εἰς τὴν
 χρῆσιν τοῦ κοινού· διότι τὸ τμήμα τοῦτο ἀπο-
 τελεῖ τὸ δυσκολώτερον μέρος τῆς ἐργασίας καὶ
 ἐπὶ 9 χιλιομέτρων διέρχεται τοὺς βράχους τῆς
 Κακῆς Σκάλας 60 μέτρα ὑπὲρ τὴν θάλασσαν.
 Εἶνε δὲ τὸ γραφικώτερον μέρος τῆς ὅλης γραμ-
 μῆς, ὥστε δὲν λέγομεν ὑπερβολὴν, ἐὰν ἀπὸ
 τοῦδε εἴπομεν ὅτι τοῦτο ἀποθήσεται ὁ χειμε-
 ρινὸς περιπατος τῶν κατοίκων τῆς Κερκυρίας
 καὶ τοῦ Πειραιῶς. Τὸ ἀπὸ Καλαμακίου μέχρι
 Κορίνθου τμήμα ἔχει μήκος 9 χιλιομέτρων, ἐρ-
 γάζονται δ' ἐν αὐτῷ περὶ τοὺς 300 ἐργάτας,
 καὶ ἡ ἐπιχωμάτωσις καὶ ἡ στρώσις προχωροῦσι
 δραστηρίως, ὥστε κατὰ τὸν Φεβρουάριον τίθη-
 ται καὶ τοῦτο εἰς τὴν διαῶσιν τοῦ κοινού.
 Οὕτω λοιπὸν θὰ ὑπολειφθῇ μόνον τὸ ἀπὸ Με-
 γαρῶν εἰς Καλαμάκιον τμήμα διὰ τὸν προσεχῆ
 Σεπτέμβριον, ὅτε κανονικῶς ἀρξεται ἡ διὰ τοῦ
 σιδηροδρόμου τακτικὴ συγκοινωνία μεταξὺ Ἀθ-
 ηνῶν καὶ Κορίνθου, μέλλουσα νὰ ἐλαττώσῃ
 τὴν νῦν ἀποχωρίζουσαν τὰς δύο ταύτας πό-
 λεις ἀπόστασιν εἰς 2 1/2—3 ὥρας.

Οὐδὲν λέγομεν νῦν περὶ τῶν τερπνῶν μερῶν
 ὑπὸ ἀρχαιολογικῆν, ἱστορικῆν, γεωγραφικὴν
 καὶ γραφικὴν ἐποψίν, δι' ὧν διέρχεται ἡ γραμ-
 μὴ αὕτη, διότι περὶ τούτων θὰ ποιήσωμεν λό-
 γον ἐν καιρῷ τῷ δέοντι διὰ σειρᾶς εἰδικῶν ἀρ-
 θρῶν. Ἐξακολουθοῦμεν δὲ νῦν ἀπλῶς τὴν σκια-
 γράφην τῆς γραμμῆς ταύτης καὶ πέραν τῆς
 Κορίνθου.

Ἐν τῇ ἄλλοτε περιφανεῖ καὶ ἀφνειᾷ ταύτῃ
 πόλει ἡ γραμμὴ διγάζεται, καὶ εἰς μὲν κλάδος
 αὐτῆς προχωρεῖ διὰ τοῦ Χελιομοδίου καὶ τῶν
 ἱστορικωτάτων Δεσθενικῶν εἰς Ἄργος, Ναύ-
 πλιον καὶ Μύλους, ἕτερος δὲ εἰς Κιάτον, Αἴγιον,
 Πάτρας, Ἀχαΐαν, Λαχαινὰ, Γαστούνην, Κατά-
 κωλον καὶ Πύργον. Ὅλοι αἱ ἐπαρχίαι καὶ χω-
 ραὶ αὗται, δι' ὧν διέρχεται ἡ γραμμὴ, εἶνε
 πυκνῶς κατοικημέναι καὶ πλούσιαι εἰς προϊόν-
 τα ὡς κάλλιον πάσης ἄλλης ἐλληνικῆς γῆς
 καλλιεργούμεναι. Ὅθεν ἡ γραμμὴ Κορίνθου—
 Πατρῶν μεγάλας θέλει ὑπηρετήσῃ τὴν γεωρ-
 γίαν, διότι καθ' ὅλον τὸ μήκος τοῦτο ἡ με-
 σημβρινὴ ἀκτὴ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου ἔνα
 μόνον ἔχει λιμένα, τὸν τοῦ Αἴγιου. Ὁ σιδηρο-
 δρόμος λοιπὸν εἶνε ὁ μόνος ὄχετος, δι' οὗ οἱ
 κτηματῖαι θὰ μεταφέρωσιν εἰς Αἴγιον καὶ Πά-
 τρας τὰ προϊόντα των. Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει
 καὶ ἐν τῷ μεταξὺ Πατρῶν, Κυλλήνης καὶ Κα-
 τακόλου. Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ μακρὸν διάστημα
 οἱ κτηματῖαι ἀναγκάζονται νῦν νὰ μεταφέρωσι
 τὰ προϊόντα των ἢ διὰ φορτηγῶν ἀμαξῶν πλη-
 ρόνοντες ἀδρότατα ἀγῶγια, ἢ διὰ πλοιαρίων,
 ὅτε τὰ προϊόντα των καταστρεφόνται, διότι ἡ
 φόρτωσις καὶ ἐκφόρτωσις γίνεται ἐν ἀνοικτῷ
 πελάγει, εἰσι δὲ ταῦτα καὶ ἀνοικτὰ καὶ ἀνεπί-

δεκτα ασφαλείας. Η γεωργία λοιπόν και το εμπόριον τὰ μάλα διευκολύνεται και κερδίζει και δαπάνας και χρόνον.

Ἄλλὰ και ἡ ἀναλαβούσα τὴν κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου ἐταιρία πολλὰς ἔχει τὰς ὠφελείας· διότι ἐκτὸς τῶν πύρων, οὐδὲ θὰ ἔχη ἐκ τῆς γεωργίας και τοῦ ἐμπορίου τῶν χωρῶν τούτων, εἶνε και τὸ ζήτημα τῆς μεταφορᾶς ἐπιβατῶν, ὅπερ προϊόντος τοῦ χρόνου μεγάλως θὰ λάβῃ διαστάσεις.

Ὁ πληθυσμὸς τῶν ἐπαρχιῶν Ἡλείας, Πατρῶν, Καλαβρύτων, Αἰγιαλείας και Κορίνθου εἶνε πυκνὸς και πολλὰς θὰ ἔχη τὰς ὠφελείας και ἐκ τῆς κινήσεως τούτου. Πλὴν δὲ τούτου ἔχομεν τοὺς Ἑπτανήσιους και τοὺς τὴν ἀπέκταντι Στερεὴν Ἑλλάδα και Ἡπειρον οἰκοῦντας, οἵτινες θὰ συρρέωσιν εἰς Κατὰκωλον και Πάτρας και ἐκείθεν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου θὰ διευθύνωνται εἰς Ἀθήνας και Πειραιᾶ, ὁπόθεν θὰ διασκορπιζῶνται εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς ἀνατολικῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, Ρουμανίας, Ρωσσίας, Μ. Ἀσίας, Συρίας και Αἰγύπτου.

Οὐδεὶς δὲ πρέπει νὰ ὑποθέσῃ ὅτι οὗτοι θὰ προτιμῶσι τὴν διὰ θαλάσσης εἰς Πειραιᾶ μεταβάσιν τῶν, ἡτις πολλὰ ἔχει τὰ δυσάρεστα και πολλὰς τὰς περιπετείας, πολυδάπανος εἶνε τοῖς ἐπιβάταις, και χρόνον οὗτοι ἐξοδεύουσι· διότι τὰ θαλάσσια ταξίδια στεροῦνται τῆς ἀκριβείας τοῦ χρόνου τῆς ἀναχωρήσεως και ἀφίξεως εἰς τὸν πρὸς ἂν ὄρον· ἡ κακοκαιρία εἶνε πάντοτε ἀφορμὴ βραδυτήτων και ἀργοποριῶν· πρὸς δὲ εἶνε και πολυδάπανα διὰ τὰς μεταφορὰς ἔν τε τῇ ξηρᾷ τῶν ἐπιβατῶν και σκευῶν τῶν και ἐν τῇ διὰ λήμβων ἀποβιβάσει και ἐπιβίβασει.

Ἄλλὰ μόνον ταῦτα εἶνε τὰ πλεονεκτήματα τοῦ σιδηροδρόμου; Ἐπιπλέον ὅτι ὁ σιδηροδρόμος οἰκονομεῖ και χρόνον πολὺν και τοῦτο ἕνεκα τῆς ταχύτητός του. Καὶ ἰδοὺ. Ὁ ἐκ Πύργου ἐπιβάτης, ἵνα ἀφίχθῃ εἰς Ἀθήνας, ὀφείλει νὰ δαπανήσῃ νῦν ὥρας 24 και πολλὰ νὰ ὑποστῇ κατ' ὄδον ἐπιβιβαζόμενος και ἀποβιβαζόμενος, ἐνῶ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου μόνως θὰ δαπανήσῃ 11 ὥρας και θὰ ἦνε ἀπηλλαγμένος ἐκ τῶν ἐνοχλήσεων τῶν ἐπιβιβάσεων και ἀποβιβάσεων, τῶν λεμβούχων και τῆς ἐπηρείας τοῦ καιροῦ. Οἱ ἐκ τῶν Πατρῶν ἐπιβάται, οἱ δαπανῶντες νῦν 14 ὥρας ἵνα ἀφίχθῶσι διὰ θαλάσσης εἰς τὴν πρωτεύουσιν, θὰ δαπανῶσι διὰ τοῦ σιδηροδρόμου κατ' ἀνώτατον ὄρον μόνως ἕξ ὥρας. Οἱ ἐκ Ναυπλίου ἐρχόμενοι εἰς τὴν πρωτεύουσιν δαπανῶσι νῦν διὰ θαλάσσης τοῦλάχιστον 11 ὥρας, ἐνῶ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου β' ἀφικνοῦνται εἰς 5 ὥρας κατ' ἀνώτατον ὄρον και θὰ ὦσιν ἀπηλλαγμένοι οὐ μόνον τῆς διὰ λήμβων ἐπιβιβάσεως και ἀποβιβάσεως, ἀλλὰ και τῆς φροντίδος τῆς ἀνάδου ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας.

Ἐὰν δὲ ἴσταν δῆποτε λοιπὸν ὄψιν και ἀν ἐξετάσῃ τις τὰ πλεονεκτήματα τοῦ σιδηροδρόμου εὐρίσκει ὅτι εἶνε ἀσυγκρίτως ἀνώτερον τῶν ἀτμοπλοίων. Τούτου ἕνεκα εὐκτατὸν εἶνε τοιαῦτα ἔργα, ἄτινα, ὡς εἴπομεν, θὰ μεταβάλωσι τὴν ὄψιν τῆς Ἑλλάδος, και ἰδίως τῶν μακρῶν τῆς θαλάσσης χωρῶν αὐτῆς, νὰ ἐνισχύωνται δυνάμει παρά παντός πολίτου και μάλιστα παρά πάσης κυβερνήσεως ἐλληνικῆς.

Περὶ τῆς στερεᾶς και ἐπιστημονικῆς κατασκευῆς τῆς γραμμῆς ταύτης εἴπομεν προηγουμένως, ὁμιλήσαντες περὶ τοῦ μέρους αὐτῆς, ὅπερ πρὸ ἡμερῶν ἐπεσκέφθημεν. Ἐπίσης δὲν ἐκτείνομεθα και περὶ τοῦ ὄλικου τῆς ἐταιρίας. Τοῦτο κείτται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν πάντων, οἵτινες βλέπουσιν ὅτι ἐπρομηθεύθη ἐκ τῶν γνωστοτέρων ἐργοστασιῶν τῆς Γερμανίας και τοῦ Βελγίου και παραδίδεται ἀναλόγως τῇ προσόδῳ τῆς ἐργασίας. Ταῦτα σήμερον γενικῶς περὶ τῆς ὄλης γραμμῆς τοῦ σιδηροδρόμου Πελοπόννησου και μερικώτερον περὶ τοῦ ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Κόρινθον τμήματος αὐτοῦ.

Ὁ Κινεζικὸς στόλος.— Ὁ στόλος τῶν Κινέζων δὲν ἀποτελεῖται σήμερον ὑπὸ φανταστικῶν τῆν κατασκευῆν σκαφῶν ὀπλισμένων διὰ κακῶν τηλεβόλων, ἐχόντων δ' ὡς πλήρωμα ἀνδρας προσομοίους τοῖς ἐπὶ τῶν σινοουγγημάτων περιστανομένοις και διοικουμένοις ὑπὸ χονδροειδῶν μανδαρινῶν ἀγνωστώνων τὴν χρῆσιν και αὐτῆς τῆς πυξίδος.

Τούναντίον ὁ σινικὸς στόλος περιλαμβάνει:

1. Δύο δρόμωνας και δέκα κανονιοφόρους.
2. Δύο καταδρομικά, δύο κανονιοφόρους, τρεῖς ἀποστόλους, δέκα τρεῖς ὀπλιταγωγούς και τρεῖς ἀκταιωρούς.
3. Δέκα κανονιοφόρους ἢ ἀτμοβαρίδας.
4. Δέκα μονόκρατα και κανονιοφόρους ναυπηγηθέντα ἐν Σαγκαί και μετασχηματισθέντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ὀπλιταγωγὰ και σκευαγωγὰ.
5. Ἐξ τορπιλλοβόλα.
6. Τρεῖς ἀτμοτελωνίδας.
7. Δύο θωρηκτὰ ἐν τῷ νεωρείῳ τοῦ Στετίνου ναυπηγηθέντα και αὐτόθι εἰσέτι παραμένοντα.

Τὰ κυριώτατα ἐλαττώματα τοῦ σινικοῦ ναυτικοῦ εἰσὶν ἡ ἔλλειψις ἐπαρκῶν καλῶν ἄξιωματικῶν, ἡ τάσις τῶν ναυτῶν, καιτοι ἐβελουσίως κατατασσόμενων, πρὸς λειποταξίαν ἐν καιρῷ πολέμου, και τὸ πολυείδες τῶν τηλεβόλων και πυροβόλων ἀγορασθέντων εἰκὴ κατὰ διαφόρους περιστάσεις. Τὰ τηλεβόλα ἰδίως εἰσὶ συστήματος Κρούπ, Ἄρμστρογκ, Οὐίθγουρθ και Λαβασῶρ, τὰ δὲ πυροβόλα συστήματος Ρέμιγκτων, Σασπῶ, Σνάϊντερ, Μαρτίνη και Μαιζέρ.

1. «Παλιγγενεσία».

ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ I

Α.

Ὁραία κθιναπορινὴ ἀνέτειλε πρωῖα,
ἡ πάγη διαλύεται εἰς δρόσον βαθυμηδόν,
στίλβει ὡς δάκρυ πρὸ ψυχῆ σταλάζει σφραγία
ἐπάνω χλόης νεαρᾶς κ' ἀνθῶν ἐσθίων.

Νεφέλη πορφυροβαθῆς εἰς τὸ βουνὸν σταθμεύει,
γυμνὸν βόσκ' εἰς τὰς πλευρὰς τὸ ποίμνιον παιδρῶν,
ἀπὸ τοῦ ὕψους ὁ ποιμὴν τὰ κάτω ἰσοπτύει,
κ' ἔχει τὸ πνεῦμα ἤρεμον, τὸ ὄμμα καθρῶν.

Κάτω ἐκεῖ τὸ σήμαντρον ἤχει παρεκκλησίου,
ὅπερ ἐγείρεται λευκὸν εἰς ὕψωμα τερονδόν'
ἐκεῖ κοιμῶνται οἱ νεκροί κ' ὁ στερηθεὶς τοῦ βίου
εἰς δολοφόνου κτύπημα, κ' ὁ ἥσυχος θανάων.

Περὶ ἐν μνημ' ἀνοσσεφῆς μὲ δακρυττόν ἄμμα
ἴσταται πλῆθος συμπαθῆς ἐν θλιβερᾷ σιγῇ
τὸ δάκρυ καταλείβεται θερμὸν ἐπὶ τὸ χῶμα,
ἡ προσευχὴ ἀνέρχεται εἰς οὐρανὸν γοργή.

Τὸ ἐρέως ἡ φωνὴ ἐν συγκινήσει πάλλει,
και διατρέχει πένθιμος τὰ δένδρα γογγυσμός,
ἀπὸ κρημνῶν βρουσσεπῶν τὸ ὕδωρ πίπτει ψάλλει,
και δακρυφόρος πανταχοῦ ἀκούεται λυγμός.

Ὁ ματαιότης τῶν θνητῶν! μνημόσουνον τελεῖται
εἰ ἀναφέει, ἀνθρωπε, τὴν παλαιὰν πληγὴν;
ὦ, ἄφρησε τὸ παρελθὸν γαλήνιον νὰ κείται,
μὴ συνταράττης τὸν νεκρὸν εἰς τὴν βαθεῖαν γῆν.

Ἐν δάκρυ χύνεις ἄλυπον, ἐκβάλλεις ἕνα στόνον,
και εἶτα φεύγεις, βίπτουσαι εἰς τὴν ζωὴν παιδρός,
τὸ μνημ' ἀφίνετε κρημον και τὸν θανάοντα μόνον,
κ' ἀνάπτεις νέαν κάμινον στὰ στήθη τῆς μητρός.

Β.

Ποῦ ὁ κώδων θλιβερά, ὁ ἄνεμος συρίζει,
ἡ γράτα χήρα κάθηται, ὡς ἀπολιθωμένη,
ἐπὶ εἰκόνας κρεμαστῆς τὸν ὀφθαλμὸν στηρίζει,
και ἀτελεύτητος στοργὴ μετ' ἄλγους μειγμένη
εἰς τὸ σθεομένον ὄμμα τῆς ζωῆς και πῆρ θαναίξει.

Τὸ σῶμ' αὐτὸ τὸ ζωντανὸν ἐκ τῆς ψυχῆς εἰκόνας
τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ ἀντλεῖ! ὁ ἄνεμος εἰσπέων
τὸ κρεμαστὸν εἰκόνημα σολεύει μονοτόνος,
ὅπερ παρίστησι γλυκὰ προσμειδιώτα νέου,
—παρηγορία ἀληθινή, γλυκὴ τῆς χήρας πόνοσ.

«Παῖδι μου, πῶς δὲν μοῦ μιλεῖς; σὲν ζωντανὸς κινεῖσαι,
χαμογέλας τῶν ζωντανῶν και μετ' γλυκοκρυτάζεισ,
μὰ σιωποῦν τὰ χεῖλιά σου! αὐτὰ τὰ χεῖρια λῶσε.
ποῦ εἶχες τὴν συνήθεια ζεστὰ νὰ μ' ἀγκαλιάζης!
μοῦ λέγουσ πῶς σ' ἰσκότασαν κ' αἰματοκυλισμένο
σ' ἐβάλανε στὸ μνημα'
ἐγώμωσ περιμένο
ν' ἀκούσω τὴ γλυκεῖα φωνή, τὸ γνώριμό σου βῆμα.

«Προσμένω νὰ καθίσωμε συντροφικὰ, στὸ δειπνο—
δὲν ἔχω ἄλλη συντροφιά, ἡ κατακαυμένη! —
μοῦ λέγουσ τὸν αἰῶνα πῶς ἐκοιμήθης βενο'
δὲν τὸ πιστεύω! καθαρὴ ἡ κλίνη σὲ προσμένει

1. Ἡ ὁπόθεσις τοῦ παρόντος ποιήματος ἐλήφθη ἐκ γνωστοῦ ἐκλογικοῦ δράματος, κατ' ὁ ἄστοργοι χεῖρες, ὕβριστα φανατισμοῦ ἀγρίου, ἐδολοφόνουσαν νέον τινα, τὸ μόνον στήριγμα δυστήνου μητρός, τῆς ὁποίας αἱ ἡμέραι ἔβουσαν εἰς πύρινον δάκρυμα. Ὁ ἐν τῷ ποιήματι ἀδελφὸς τοῦ φρονεούμενου εἶνε πλάσμα τοῦ ποιητοῦ.

στρωμένη μετ' ἐξέρι μου... Νῆ μου ἀργῆσ, παιδίμου!
ἀχ εἶναι ὀσφία
γεμάτη ἡ ψυχὴ μου!
ὁ κόσμος εἶναι ἄπιστος, γεμάτος προδοσία..

Ὁ, ὄχι, εἶναι ἄνερον ποικτὸ ποῦ θὰ περάσῃ
εἶν' ὄνειρον ὅπου συγγὰ τῆς μάννας βασανίζει.
πότε νὰ φέξη! ἡ ἀγῆ καθὼς γλυκογαλέσῃ,
τὰ μαδρα ὄνειρα εὐθὺς μετ' ἡ: σκιαῖς σκορπίζει...
εἶδα πῶς τὸ πρῶτ' πρῶτ' χερσόμενος ἐπέχε,
κ' ἐκεῖ στὸ μεσημέρι,
—ὄνειρα μαδρα φύγε! —
μοῦ τὸν ἐφίραν σηκωτὸ, χλωμὸ σὰν τ' ἀγιοκέρι!

« Ἄχ, υἱέ μου! ποῖός σου ἐκλεψε τὸ γέλιο ἀπ' τὸ στόμα;
γιατὶ τὰ μάτια τὰ γλυκὰ ἔχει βαρῆ κασιμένα;
ἀχ, ποῖός σου πῆρε τὴ ψυχὴ και μ' ἄφρησε τὸ πτώμα,
ποῖός τὴν πηγὴ ἐξήρανε, ποῦ δρόσισε κ' ἐμένα;
ἐρημ' στὸν κόσμο, κρημη! μὲ τὴν εἰκόνα μένο!
τῆς ὀμιλῶ και θλίβε
νὰ μοῦ εἰπῇ μετ' ὄνοσ,
κ' ἀντὶ λαλιᾶς χαμογέλο σπαρτακτικὸ μοῦ στέλλει! »

«Παῖδι μου, σὰν εἰ λογιμάς στὸν νοῦ σου ἀναίθαινε,
κ' ἀγγελικὸ χαμογέλο στὰ χεῖλιά σου βολίζει;
βλέπεις ἐμπρός σου τὴ ζωὴ σὰν νύφη στολισμένη,
και ἕνα ὄνειρο χρυσὸ στὸν νοῦ σου φερουγίζει;...
τώρα θάρρῳ τὸ γέλιο σου μέσα στὸ δάκρυ πλείε,
γιατὶ θωρεῖς, παιδί μου,
τὴ μάνα σου ποῦ κλαίει.
φαρμάκι χῶ στὰ χεῖλιά μου, φαρμάκι στὴ ψυχὴ μου!»

Ποῦ ὁ κώδων πένθιμος, ὁ ἄνεμος γογγύζει,
ἐκ τῆς εἰκόνας τοῦ υἱοῦ δὲν ἀποσπᾷ τὸ βλέμμα,
και πότε θρήνημα δὲν τὰς ἀφρᾶς διασχίζει,
πότε παράπονον πικρὸν ἀκούεται ἡρέμα.

Τί εἶναι τὸ μεῖδιμα ἐκείνο τῆς εἰκόνας!
τί παιδικὸς παράδεισος στὰ χεῖλι ἀνατέλλει!
πόσοι εἰκόνας ἱλαρὰ ἀνέρχονται ἀφώνως,
και παρελθούσης ψάλλουσιν εὐδαιμονίας μέλη!

Γ.

Νῶξ φοβερά! τὸν οὐρανὸν τὸν συνωφροῦμένον
φωτίζουσ ἀδιάλειπτοι τῶν ἀστραπῶν πελμοί,
και φαίνονται λαθῦρνοι νεφῶν συστρεφόμενων
πίπτουσ, θυελλῆς πρόδρομοι, ἀγχαῖδες ψεκασμοί.

Πότε και πότε ἀντήχει ταχὺς βημάτων κρότος,
και λαλιὴ ἀσθμαίνουσα κ' ἀνταγεία φανού'
εἶτα σιγῇ ὁ ὕπερσ μωκάται και ὁ νότος,
και σείονται αἱ ὄροφα εἰς βρόντον κερανοῦ.

«Πρέχει, παιδί μου, βρέχεται μέσα στὸ κρῶσ χῶμα,
νὰ σὲ ζεστάν' ἡ ἀγκαλιὰ τῆς μάννας δὲν ἔμπορεῖ!
τοιαῦτα εἰς τὸ κρημον ἤχουσ τῆς χήρας δίδμα,
κ' εἰς τῆς θυελλῆς τὰ πτερὰ ἀρπάζουτ' ἀθωρεῖ!»

Δ.

Κάτω εἰς ὄρμον ἀσφαλῆ, ὅστις περιφρουρεῖται
ἀπὸ τοῦ νότου τὰς πνεῦσ ἀπὸ κρημνῶν ἀδάτων,
πλοιαρίον διερωγῆς βραδείως προσωλεῖται,
και ἀγκυροβολεῖ φουγὸν τὴν βίαν τῶν κυμάτων.

Ἀκόμη τέντρα τρέμνουσ στὸν κρότον τῆς ἀλύσασου,
κ' ἀνυπομένως ἐκπεθῆ ἀνήρ τις εἰς τοὺς βράχους,
ἐν συγκινήσει τὴν ἀκτὴν ἀσπάζεται τῆς νήσου,
κ' ἐν μέσῳ σκέτους και βροχῆς βαδίζει μετὰ τάχους.

Μη τὸν προσμῆνη νεκρῶς συζύγου ἢ ἀγάλλῃ;
 μήπως; πρὸς γέροντας γονεὺς μετὰ στοργῆς πηγαίνῃ;
 βαρυστένων φέρεται ἐν τῇ ἀνεμοζάλλῃ,
 καὶ λόγοι τῶν χειλέων του πατοῦν συγκεχυμένοι.

Ἡρέσει κατέρχεται βῶτον τὸ βῆμα τοῦ χειμάρρου
 καὶ ἀτίδουσι αἱ κορυφαὶ τῶν φαλακρῶν πετρῶν,
 γορεύουσι αἱ ἀστραπαὶ ἐπὶ λευκοῦ μαρμάρου,
 ὅπερ ἀσπελάζει πρὸ ναοῦ ἐν μνήμα θλιβερόν.

Ἐπὶ τὸ μνήμα βίπτεται μετὰ περιπαθείας,
 καὶ τὸ βρεγμένον μάρμαρον δακρῶν περιβάλλει.
 ὦ ἀδελφε μου, ἀδελφε, θύμα ψυχῆς ἀγρίας! ὦ
 ἱερῆς καὶ ἢ καταγίης θρηνοῦσα ἀνελάλει.

Ὡς πένθους ἄγγελος πρηγῆς ἐπὶ τοῦ τάφου κείται,
 ὡς ὄμιλῶν μετὰ τὸν νεκρὸν. ὦ τὸσον καιρὸν μακρὸν σου!
 ὦ ἐπόθησα, ὦ ἐδίψησα! ἄχ, ἢ ψυχῆ μ' ἀρκείται
 καὶ με αὐτὴν νῦν ὄμιλῃ τὴν ἀφανῆ σκίαν σου!

Ὑπὸ ἀναπνέω τὸν ἀπὸν αἴρα, ὅστις κλαίει
 περὶ τὸ μνήμα ἢ αὐτὴ ἀκτίς ἀς με φωτίζει,
 ἥτις εἰς κύματα θερμὰ στὸ μάρμαρόν σου βίβει,
 ἄς με μαστίξῃ ἢ καταγίης, ἥτις καὶ σὲ μαστίζει!

Ὅταν μ' ἀπέσπασαν μακρῶν τοῦ τόπου τῆς ταφῆς σου,
 ἀπέσπῳ τὴν καρδίαν μου ἔφρονον πῶς λυπαίται
 καὶ ὄπισθ' ἀποθνήσκῃ ἀντιχρῆς ἢ φωνὴ σου...
 ἄχ, δι' ἐμὲ παράδεισός εἶναι ἢ γῆ που κίτται.

Ἐξαετὴ δεσμά! πρὸς τί, διότι δολοφόνου
 τὸ αἷμά σου ἐδέχουσα τ' ἀθάτον! σὺ εἰς μνήμα,
 ὅπου τὰ πῦθ τῶν θνητῶν σιγῆσι καὶ οἱ πόνοι,
 καὶ ἐγὼ εἰς μνήμα φυλακῆς, ἀπελπισίας θύμα!

Συμπληρώθη ἡ ποιητὴ — τῆς Δίκης κατασχόνῃ —
 καὶ τῆς ἐλευθερίας μου καὶ πάλιν ἀπολαύσω.
 ἔπλενας τὸ ἔργον σου φευδῆς δικαιοσύνης;
 ἦλθ' ἢ στερῶ καὶ εἰς ἐμὲ τὸ δίκαιον νῦν λάβω.

Ἐκδίκησις! σὺ ἤρασο σὰ ἀκόνη τῆς εἰρήνης μου,
 σὺ τῆς ἀπελπισίας μου ἀπέσπασες τὸ βάρος,
 καὶ ἐσπάργεις τὰ δάκρυα τὰ ἐπὶ τῆς μαρμάρῃς μου,
 καὶ ἐνερῶσαι ἐν ἐμοὶ καὶ δύναμιν καὶ θάρρος.

Ἦλθον! διέβην ἔξωθεν τοῦ οἴκου μας ἢ στέγη
 ἀπαίσια εἰς τῆς μητρὸς τῆς οἰμωγῆς γογγύζει.
 Ὁ χρόνος δὲν ἀφέλησε, τὸ τραῦμα ἔτι φλέγει,
 τὰς γηραιὰς ἡμέρας τῆς ὀνόνης κατακλύζει.

Στὴν αἰώνιον κλίην σου πλανῶ τὰ βήματά μου
 σὲ ἔρρανα με δάκρυα, τὸ αἷμα τοῦ φονέως
 ἄς συμπληρώσῃ τὴν σπονδήν ἀρκῶν τὰ δάκρυά μου
 εἰς δάκρυ ἐπιθλιβόμενα σκοπῆς ψυχῆς γενναίας.

Ὅχι νῦν κλαύσω ἔρχομαι ἀλλὰ νῦν σ' ἐκδικήσω.
 κατόπιν αἱ ἡμέραι μου εἰς δάκρυα ἄς βέβωσον
 ἔχω ζωὴν ὀλοκλήρου δικῆς νῦν σὲ θρηνήσω,
 καὶ τὰ δάκρυά σου τὰ λευκὰ εἰς δάκρυα νῦν κλεύσω!

Ἄχ! ἀπελπίς εἰκῶν! ἐδῶ ἀφισταγῆς μνημετον,
 ὅπερ ἀνίσταται στουγνὸς βραχίον δολοφόνου,
 ἐκεῖ ὁ οἶκος ἔρημος στοὺς κόλπους του ἐγκλείων
 σκιάν μητρὸς σφαδάζουσαν στοὺς ὀνόνης τοῦ πόνου!

Ἀναπῆδ' ὡς λέων τραυματίας,
 ἀγρίας λάμψεις τῶμα του σκορπίζει,
 καὶ ἀπὸ τὴν μάχαιράν του μετὰ βίβει,
 ἥτις εἰς τὴν πυγμὴν του σελαγίζει.

Ἀκόμη ζωὴ τὰ βρωμάλια μέλη,
 πλήρη ζωῆς κινούνται καὶ ἐλαμψίας;
 μεῖδιμα στὴν χεῖλῃ μ' ἀνατίλλει,
 μοὶ νεοὶ ἢ ζωὴ μετὰ μαγαλιάς!

Ἐνὸς ἐκεῖνος τρέφει ἄχ! τὸ γῶμα
 μετὰ τὴν λεόντειον αὐτοῦ καρδίαν,
 καὶ σκελετὸς σαπρὸς, σκελετῶν βρώμα,
 ὑπὸ τὴν γῆν ἀπλοῦται τὴν βυβαίαν!

Ἄλλ' ἐν ζωῇ, ζωὴν σ' ἐκδικήσω
 ματαίως μετὰ φωνῆν ὀνόνης βρεταίναν
 σιγμὴν ἐκάστην κρᾶζει μοι: ὄπισθ'!
 εἰς τὴν καρδίαν ἔχω τρικουμῶν!

Τὸν παρελθόντος πᾶσα ἢ μαγαλία,
 ὑπὸ τὸ μνήμα τοῦτο ἐκαλύφθη,
 πᾶσα τὸν μέλλοντος ἢ εὐτυχία
 προσπατῆσασα ἐδῶ κατεσυντρίβθη.

Αἱ μαθραὶ ἀπέφεις μου ἐδῶ στενάζουσιν
 περὶ τὸ προσφιλὲς αὐτὸ μνημετον,
 καθὼς οἱ μαθροὶ κρόαζες κλαγγάζουσιν
 κυκλόντες μονήρας μαύσωναιῶν.

Σὲ ἐλησμονήσαν, ψυχῆ γλυκετά,
 τὸν φόνον σου ἐκάλυψεν ἢ λήθη,
 μετὰ τὸ δάκρυ ἢ παρηγορία
 ἄχ, καὶ ὁ φονεὺς αὐτὸς ἐσυγχώρηθη!

Σὲ λησμοναὶ τῶν συγγενῶν τὸ πλῆθος
 στοῦ βίου τὰς μερίμνας καὶ τὰ πάθη,
 καὶ αὐτὸ τῆς ἐρωμένης σου τὸ στήθος
 εἰς ἄλλου ἐναγκάλισμα ἔδωκε.

Ἄλλὰ τὸ ἄλγος πᾶν βοᾶ ἐν λύσση
 εἰς τὴν πιστὴν καρδίαν τῆς μητρὸς σου
 ὁ νοσῶν μου φρίττει νῦν καταμπτῆση
 τὴν ἔδυσσον τῆς φλογερῆς τῆς νόσου.

Ἄλλὰ καὶ ἐντὸς μου κόλασις ὀποιᾶ!
 τὴν χεῖρα φέρω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου,
 ὄγκουται μετὰ πάθους ἢ καρδίας
 καὶ βίβει πύρινον τὸ δάκρυόν μου.

Ἀκματον, διὰ σὲ βλέπω πάλιν,
 ἤρμα μεῖδιξ τὸ πρόσωπόν σου,
 ἀνοίγω μετὰ πόθου τὴν ἀγάλλῃ,
 αἰσθάνομαι τοὺς κτύπους τῶν παλμῶν σου!

Ἔϊτα — ὦ ἄλγος! — κατὰ ἔξηλωμένος
 οὐτε μεῖδιμα τί, οὐτε βλέμμα!
 εἶσαι ἀπαίσια στεφανωμένος,
 βαρὺ καὶ μέλαν βίβει σου τὸ αἷμα...

Ποῦ εἶσαι γρόνος παντοδυναμίας,
 ἥτις εἰς κόριν τὰ θνητὰ σαρδέεις,
 ἥτις τὸ τραῦμα τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ
 ἀφμάσσον λεληθῶτως θεραπεύεις;

Τὸ πτερωτὸν σου βῆμα διαδύει,
 πλὴν τὸν φανὸν τῆς μνήμης μου δὲν οὐνεῖ!
 ἢ παλαιὰ πλῆγῃ ἐδῶ φλεγμαίνει,
 ἀναπολῶ τὰ πρόσθεν ἐν δδύνη.

Οἶκτος καὶ ἐκδίκησις, συγκεχυμένοι
 σπαράσσον τὴν ψυχὴν μου ἀμειλίχτως.
 Ἄμα! ὦ βοᾶ ἢ μὲν ὡς μαινομένη;
 δακρῶν ποταμὸν διψᾷ ὁ οἶκτος.

Αἱ ἀπέφεις μου μετὰ αἷμα πορφυροῦνται,
 πᾶν βῆμα τῆς ζωῆς μου εἶναι πόνος,
 πᾶσ' αἱ καρδαὶ τοῦ στήθους μου θονοῦνται,
 καὶ ἐκδικήσω βυδῶν ὀνομήων.

Ναὶ! τῶμα του τὸ δόν μ' ἀνεύξει,
 μετὰ ἀνεφάρστου πόνου καὶ ἀγωνίας
 ὁ ἔσχατος του στόνος, μ' ἐξυπνίζει,
 ὡς σάλκιγξ τῆς δευτέρως παρουσίας.

Κατάρματον τῶν ἰδίων τὸ νῆμα,
 ἢ τὴν ἐκδικήσιν θραίνου πάθη;
 ἢ κλίην μου εὐθὺς ἢ τὴν μνήμα,
 ἢ κλίην ἐπ' αὐτῆς ἐν ἀναπνοῆσι.

Κατρημένῃ ἢ δικαιοσύνη
 ἥτις ἀντὶ μετὰ χεῖρα ὀφθαλμῶν
 τοῦ θύματος; τὸ ἄλγος νῦν ἠδύνη,
 σπιδύνει τὴν τιμὴν του τὴν ἁγίαν.

Τὴν σπαίρουσαν τοῦ ἀγαθοῦ καρδίαν
 αὐτὴ σατανικῶς κτυπᾷ ἐκ νέου,
 ποτίζει ἔξω; τὴν ἀπελπισίαν,
 ἥτις διψᾷ τὴν ὀνόνην τοῦ δικαίου.

Ἐλᾶθ' ὀφθαλμικῶς ὁ κκουρογῆτας,
 καὶ κλαίει ὁ παθὼν — ἴδου εἰς, λέων,
 ἀναπῆδ' τὸ δάκρυον ἀπορρῆξαι,
 ἐκδικήσιν δικαίαν ἀποπνέων!

Ἄνητὴ δικαιοσύνη, σὺ ὀπλιζέεις
 τὴν χεῖρα τοῦ κκουρογῆτου τὴν ἀγρίαν,
 σὺ τοῦ καλοῦ τὸ ἔξω; ἀνοίξεις,
 ὅστις βελούττειται τὴν κκουρογῆταν!

Ἐν τῇ βροντῇ τῇ ἀκρατεχέμη
 ἢ ὀφθαλμῶν του φωνὴ ἔσχατη
 βραίνει ἢ ἀστραπὴ κωμανομένη,
 ἐρωτίζει τ' ἀνώμαλα ἔδωκε.

Τὰ πνεῦμα του πορεύσει ζωοφροσύνῃ
 ὀφθαλμῶν εἰς τὸν αἴρα θύμα,
 ὅπερ ἐνώπιον αὐτοῦ ὀργίζεται
 εἰς ἀστραπῶν συγχῶν καὶ σκῆτους κρᾶμα.

Φαίνεται ἄνω μίγας νεανίας;
 μετὰ ἀλγεῖν ὀφθαλμῶν περὶ τὸ πρόμα;
 μετὰ βλέμμα ἔμπλεον ὀφθαλμῶν γλυκερίας
 τὸ πελιδύον του ἀποκοῦπται τῶμα.

Εἰς τραῦμα γαίνον ὑπὸ τὸ πλευρὸν του
 τ' ἀριστέρων, ἐπέθεσε τὴν χεῖρα
 εἰς αἷμα λαοσμήνης ὁ χεῖρὸν του
 εἰς τὰς νεφελὰς λάμπει ὡς πορφόρα.

Ἐκεῖ ἐξαισῆσις μετὰ μορφήν ἀκρόματον
 κακούργων στήθος ἐνεδρεῖον κόπτει,
 ἐκσπινδονίζει σφαῖραν δολοφόνου,
 ὁ νέος ταλαντεύεται καὶ πίπτει.

Ἀκούεται ἀπελπισίαι στόνος,
 καὶ ἐπὶ ἀστάτων νεφροῦν ἐρήμων
 μετὰ τὴν ὀνόνην πλανᾷται τοῦ τυφλῶντος
 τοῦ θύματος ἢ μητρὸς μελανοῦμενον.

Καὶ ὁ ἐκδικητὴς συνστριμμένος;
 ὄφρα, ἀρετὴ! ἀνακουγίζεαι τρίμηνον
 καὶ προχωρεῖ, βοᾶ ἔτοιμομένος
 ὁ χεῖμαρρος καὶ ἢ βίβει τῶν ἀνέμων.

ὦ, ναὶ, ἦτον εὐπρόσωπος ἢ στέγη ἢ ὄρασις
 τὰς φρένας περιέβαλλε τὰς μαρμάρους καὶ ἀνόμους;
 ἐπὶ τὰ περιβάλλεται τριμηνὴ ἢ πονηρία,
 βλακύνεται; ἢ ἀρετὴ πλανᾷται εἰς τοὺς δρόμους.

Ἦν εἰς αὐτὸ τὸ ὄρασις τὸ ἔρπειομένον
 τὸ βῆμα ἢ ἤγχοσε βαρὺ τῆς οὐσίας;
 ἐδύνη ὀνόνης κεραυνῶν θεοῦ περπαμένων;
 ἔρραγ' ὑπὸ θονοῦσε; τῆς γῆς ὀνοχθονίας;

Εἰς τὴν αὐτὴν εἰσέρχεται καθύστερον πληρῆξαι,
 ἀκούει τι ὄρασις ἀρετῆς καὶ βλασφημίας μίγμα
 προσέρχεται, ἀκτίς φωτός; τὴν ὄψιν του ἀγαθῆς,
 ἀπὸ θυρίδος χαμηλῆς ἐκκεχυμένη βήγμα.

Ἦλπει τοῦ δώματος ἐντός, καὶ ἢ κόμη του ὀφθαλμοῦ
 ἐπὶ στρωμνῇ; ἢ λειανῆς σφιγνὰ προσοδεδειμένος
 ἀπὸ ἀπικισθόμενος σφαδάζων ἐφαλοῦται,
 τὸ βλέμμα ἔχει ἀπλανῆς, εἰν εἰς ἀφροῦς λουσομένους.

Ζητεῖ ὡς ἀναπνεύσει, τοὺς γρόνθους του ἐπαίρει,
 τῶμα, ὡς ταῦρος ὀφθαλμοῦ τὴν μάχαιραν, μυκάται,
 καὶ σιταῖται ἢ φορητὴ σφαδάζει καὶ ἀπταίρει,
 τῶμα θρηνοῦ, παρακαλεῖ καὶ τῶμα καταφάται.

Ἦλπει αὐτοῦ κίθηται κατασκληρῶν γραία,
 τὸ πᾶλλον τῆς λυγρίας φῶς; δειλὸν τὴν περιόδοι,
 πρὸς τὸν φρονήθη βλέμματα τοῦ αἵματος φρικτά,
 καὶ τὰς κραυγὰς του μετὰ τυγνὴν ἀπίθειαν ἀκούει.

Ἄλλ' ὅταν ἢ ὀφθαλμῶν αὐτῆς ὀφθαλμῶν
 τὴν σκελετωδῆ χεῖρα τῆς τὴν μάστιγα ἀρκάζει,
 καὶ βίπτεται ὡς Ἐρινύς, ὡς Ἐρινύς τὸν πλῆσσει...
 ἢ θεοὶ δίκη καὶ αὐτὴ τὴν ὄψιν τῆς ἀσπελάει!

Παλαιῖς θουοῦμενος καὶ τοὺς ὀδόντας τρίξει
 ἀλλ' ἔξωθεν περιδείξαι καθὼς παιδίον πησσει,
 τρέμει αὐτοῦ ἢ σκαγῶν, ἢ γλώσσά του τραυλίζει,
 ὀδόντων, φελλίζει, ἔλεος! καὶ παγωμένους φρίσσει.

Ὅρα, φέρε φῶς! σὲ σκαταινὰ μου στήθους καρτέρει,
 ἐκεῖ σκελετωδῆ σκαίει
 καὶ λάμπουν ἀγχοῖς ματιαί;
 Ἐκεῖ στοῦ δρόμου τῆς γονιᾶς ἀστράφει τὸ μαχαίρι.

Νοῦ τ' ἀκουσθῆναι στὴν καρδίαν, φεῖδι ψυχρὸ μετὰ πύγαι;
 βλέπω κρανία, σκελετῶν,
 ἢ ἀναπνεύονται φρικτὰ!
 τ' ἀραχνισμένον στόμα του ὁ τάφος μου ἀνοίγει!

Τὴ νεότη σου τὴν ὀφθαλμῶν χωρὶς αἰτία πῆρα!
 μὴ μ' ἀγχοκυστᾶξαι,
 μὴ με καταπυρρᾶξαι!
 φρικτὴ κατὰ μεῖδιξαι ἢ μάννα σου ἢ χεῖρα!

Ὅρα! δός μου φῶς! ἢ ἐρραυλίζεαι, καὶ ἀπὸ τοῦ μετώπου
 κατέρχεται ψυχρὸς ἰδρώς,
 ἢ γραία ἀπαντᾷ ἔρημος;
 ὦ, εἰ μάς πέρνει ὁ θεός, δὲν δίδει χεῖρα ἀνθρώπου.

Ἐξωθεν βλέπει ὁ ἀνὴρ, ἀκούει μετὰ φρίξαι,
 τῶμα μετὰ τῶμα ὀλοκλή πρὸς οὐρανὸν ὀφθαλμοῦ,
 τὴν μάχαιράν του τὴν γυμνὴν ἰδοῦ ἐντός τῆς θήκης,
 κλίει τὴν ὄψιν ἀσπετικῶν, τὰς χεῖράς του σταυροῦναι.

Τυφλός, παραφρονῶν ὁ φονεὺς, βῶτον ἐν τῇ κούρῃ,
 καὶ βλέπων πάλιν κούρῃ τοῦ θουοῦ ἀποπνέων
 τῆς καταγίης ἢ ὀφθαλμῶν ἐξέειν κοπάσει,
 καὶ ἀγγέλλουσι αἱ ἀλεγκτοὶ τὴν ὀφθαλμοῦ ἡμέραν.

Ὅφρα; βαθὺ; ἀκούεται ἐκ μακροῦ χωρίου
 κούρῃ ναοῦ ὁ ἀκατος παλμός; αὐτοῦ δονεῖται
 περὶ τὸ οὐς ὡς βρόμβος ἐντόμου πελωρίου
 τῶμα ἔγγυς, τῶμα μακρῶν μακρῶν περιδιδεῖται.

Σημαίνει είν' εξορκισμός; κατά της τρικυμίας, ήτις τὰ κάλυρα πτερά ἐπ' ἄλλης γῆς ἐκτείνει' πόρρω σκιρτῶ ἡ ἀστραπή εἰς νεφελῶν σωρείας, καὶ ὑποκόσμος ἡ βροντὴ εἰς τὰς ἐπτάσεις οὐρανοῦ.

Περὶ τὰ ὄρη φαιεῖν; ὀρίζων σελαγίζει, ἀκόμη κίετα; σκοτεινὰ τὰ βῆθη τῶν κοιλάδων, ἀντιλαλεῖ ὁ γείμαρος, τὸ φύλλον ψιθυρίζει στὸ βῆσιμα τὸ μαλακὸν τῶν ἀραιῶν ψεκᾶδων.

Φωτίζει τὰ παράθυρα ἐδῶ κ' ἐκεῖ λοχνία' ὅπως ὑπᾶγ' εἰς τὸν ναὸν ἡ χωρική κοσμεῖται, ἀχρόλευκα προκύπτουσι τριγύρω τὰ χωρία, τὰ σκότη ἀποσύρονται καὶ ἡ ζωὴ κινεῖται.

Καὶ δίκδικητὴς ὄχθος καὶ κάθυρος καὶ τρέμων καὶ μὲ σφοδρὰν συγκίνησιν εἰς τὴν ψυχὴν σηκίζει; πρὸς τὴν ὄχθραν ἀνατολὴν ἔμπα θακρῶν γέμον' φαίδρα εἰκῶν εἰς τοῦ φωτὸς τὸ κύμα πτερυγίζει.

Μ' ἱερόλαβες, ὦ τούραντο φρικτὴ δικαιοσύνη! εἰς δρόμους ἐλικόειδες βραδείας ἐρχομένη, προέλαβες τὸν σπεύδοντα' ἐξίλασμένη κλίσει ἡ πληγωμένη μου ψυχὴ, ἡ χεὶρ ἡ ὠπλισμένη.

Τὸ ἔργον ἐτελείωσας' μακρὰν ἀδιστὸ τοῦ τόπου, ὅπου διέβη τιμῶν τὸ βῆμά σου, τόργιλον! εἰν' ἀσιεῖς ν' ἀναμιχθῶν αἱ χεῖρες τοῦ ἀνθρώπου, ὅπου τὰ ἔχνη φαίνονται τῶν θεῶν σου δακτύλων!

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΒΕΛΓΙΟΣ

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τινὶ δήμῳ τῆς Στερεῆς ἐξελέχθη δήμαρχος γέρον κτηματίας, ὅστις νύχαρίστησε τοὺς ἐκλέξαντας αὐτὸν διὰ τοῦ ἐξῆς λογιδρίου: «Σὺς εὐχαριστῶ, συνδημόταί, διὰ τὴν τιμὴν τὴν ὑποῖαν ἐκάματε εἰς τὰς πολιὰς μου τριχᾶς νὰ τὰς θέσητε ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δήμου».

Ἡ μικρὰ Σοφία ἔλαβεν ὡς δῶρον μίαν κούκλαν, ἣτις ὅμως δὲν εἶχεν ἀρκετὰ μαλλιά. Τὴν ἐπαύριον ἡ Σοφία λαμβάνει ψαλλίδιον καὶ κόπτει τὰ μαλλιά τῆς κούκλας τῆς. — Τὴ κάμνεις ἐκεῖ; τὴν ἐρωτᾷ ἡ μεγάλη ἀδελφὴ τῆς. — Τῆς κόπτω τὰ μαλλιά γιὰ νὰ δυναμώσουν! ἀποκρίνεται ἡ μικρὰ κυρία.

Ὁ Ἀγαθόπουλος ἔχει ἱατρὸν τὸν κ. Μ*, γέροντα ὑπερογδοηκοντούτη, εἰς ὃν ὅμως διατηρεῖ ἀπόλυτον, τυφλὴν ἐμπιστοσύνην. — Δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον καλλίτερος γιαντρός, λέγει συνεχῶς, οὐδέποτε θὰ συμβουλευθῶ ἄλλον ἀπ' αὐτόν. — Καὶ πῶς θὰ κάμης ὅταν ἀποθῶν; τὸν ἐρωτᾷ τις τῶν φίλων του. — Ἐννοῖά σου κ' ἐπρονόησα δι' αὐτὸ, ἀποκρίνεται ὁ Ἀγαθόπουλος, κλείων πονηρῶς τὸν ὀφθαλμόν: ἐσκέφθηκα αὐτὰς τὰς ἡμέρας νὰ

πάγω νὰ τοῦ ζητήσω προκαταβολικῶς κάποιους συμβουλίας δι' ὅλην μου τὴν ζωὴν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ δουλειὰ ἐξυτελεῖται τοὺς ἀνθρώπους ἐμ τοσοῦτον, ὥστε καὶ νὰ ἀγαπᾶται ὅπ' αὐτῶν.

Ἡ φιλοτιμία ὁμοιάζει κιθδηλοποιῶν, ὅστις ἐκλαμβάνει ὡς γνήσια νομίσματα τὰ κιθδηλά, ἅτινα αὐτὸς οὗτος κατασκευάζει.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐκ τοῦ δημοσιευομένου κατωτέρω πίνακος τῆς εἰσπράξεως τῶν τελωνείων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν, ἀριθμητικῶς καταδεικνύεται ἡ ταραστία αὐξήσεως οὐ μόνον τῶν ἐκ τῶν τελωνείων τούτων εἰσοδημάτων τοῦ κράτους, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τοῦ πλοῦτου τῶν δύο τούτων πρωτεύουσῶν τῆς Ἑλλάδος πόλεων. Ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀναγνώστης ἡ εἰσπράξις τῶν δύο τούτων τελωνείων ἐν διαστήματι μιᾶς δεκαετίας ἐπενταπλασιασθῆ σκεδόν. Τὰ δεδομένα ταῦτα τῶν ἀριθμῶν, εἰς οὐδεμίαν ὑποκείμενα ἀντίρροσιν, δὲν πρέπει βεβαίως νὰ ἀποδιδῶσιν εἰς τὴν αὐξήσιν μόνον τῶν κατοίκων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, περὶ ἣν οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ πλοῦτου τῆς χώρας, διότι, ὡς γνωστὸν, ἀπὸ τινων ἐτῶν τὸ τελωνεῖον Πειραιῶς κατέστη μὴ τῶν κεντρικωτάτων ἐμπορικῶν ἀποθηκῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς, χωρὶς νὰ παραβληθῆ βεβαίως καὶ ἡ ἐμπορικὴ σημασία τῶν ἄλλων πόλεων τοῦ κράτους, ἣτις ἀνάλογα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον δεδομένα παρέχει.

Πίναξ εἰσπράξεων τῶν τελωνείων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

Ἔτη	Πειραιῶς		Ἀθηνῶν	
	Δρ. Π.	Δρ. Π.	Δρ. Π.	Ὀλ. κοσδ.
1873	2102798	240382		2253180
1874	2246041	358106		2605047
1875	2445562	281803		2727365
1876	2793155	373335		3166490
1877	2720839	301594		3022433
1878	3448052	342370		3790431
1879	3632099	531857		4164856
1880	5107622	539523		4647145
1881	5656421	445229		6101650
1882	7445221	589305		8034526
1883	8791034	845730		9636764

Μόλις ἐπ' ἐσχάτων τέλους ἡ Κινεζικὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ἐπιτρέψῃ ἔνν κατασκευασθῆ σιδηροδρομοὺς ἐν τῷ Κράτει αὐτῆς. Τὴν πρὸς τοῦτο παραχώρησιν ἔλαβεν ἀνεψιὸς τις τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ πρίγκηψ Σούν. Ὁ σιδηροδρομὸς οὗτος θέλει συνδέσει τὴν πρωτεύουσαν Πεκίνον μὲ τὰς δυτικὰς ἐπαρχίας.

Κατὰ τὸ ἔτος 1881 — 1882 κατασκευάσθησαν κατ' ὅλην τὴν γῆν σιδηροδρομοὶ μήκους 31,471 χιλιομέτρων, ἧτοι πλείστοροι ἢ κατὰ πᾶν ἄλλο προηγουμένον ἔτος. Ἡ ἔκτασις τῶν σιδηροδρόμων ὅλης τῆς γῆς εἶνε σήμερον 411, 667 χιλιομέτρων, ἐξ ὧν ἀνήκουσι τῆ μὲν Γερμανίᾳ 35, 500 χιλιομέτρα, τῇ Ἀγγλίᾳ 29, 619, τῇ Γαλίᾳ 28, 804, τῇ Ρωσίᾳ 22, 890, τῇ Αὐστρουγγαρίᾳ 19, 735, τῇ Ἰσπανίᾳ 9, 810, καὶ τῇ Ἰταλίᾳ 8, 775. Ὅλας ὅμως τῆς Ἑυρώπης τὰς χώρας ἐπισκιαζουσιν ὡς πρὸς τοὺς σιδηροδρόμους αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς βορείου Ἀμερικῆς, αἵτινες μόναι ἔχουσι σιδηροδρόμους μήκους 168, 677 χιλιομέτρων ἀπέναντι 180, 137 χιλιομ. ὡς ἔχει ὅλη ὁμοῦ ἡ Ἑυρώπη.

Γυνὴ πλοίαρχος. — Ὡς ὅλα τὰ παράδοξα, μᾶς ἔρχεται καὶ τοῦτο ἐξ Ἀμερικῆς. Κατὰ τὸν Κήρυκα τῆς Νέας Ἰόρκης ἡ κυρία Μάρη Μίλλερ ἐξήτησε παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς τὴν ἀδειαν νὰ ἀναλάβῃ ὡς πλοίαρχος τὴν διαίτησιν ἀτμοπλοίου τινὸς πλεόντος ἐν τῷ ποταμῷ Μισσισιππῇ. Περὶ τῆς κυρίας Μίλλερ λέγεται ὅτι εἶνε ἱκανωτέρα πολλῶν ἐν ἐνεργείᾳ πλοίαρχων.

Ὁ Ἄγγλοι κατὰ τὴν ἰδιοτροπίαν δὲν ἔχουσιν ἐναμίλλους. Νεανίας τις ἀνήκων εἰς τὸ ἔθνος τοῦτο συνέλαβε τὸ παράδοξον σχέδιον νὰ περιέλθῃ τὸν κόσμον ὅλον ἐπιβαίνων ποδηλάτου. Ὁ ἰδιοτροπὸς οὗτος κατοικεῖ ἐν Σάν-Φραγκίσκῳ, ὅθεν σκοπεῖ νὰ ἀναχωρήσῃ τὴν προσεχῆ ἀνοιξὴν διὰ τὴν περιουσίαν του. Ἢθὰ διευθυνθῆ εἰς Νέαν Ἰόρκην, ὅπου θὰ ἐπιβιβασθῆ διὰ Λίθερπουλ. Ἐντεῦθεν διὰ τοῦ ποδηλάτου θὰ μεταβῆ εἰς Δουβρον, θὰ διέλθῃ ἐπὶ ἀτμοπλοίου τὴν Μόγγην, ἀμα δὲ φθάσας εἰς Καλαὶ θὰ πορευθῆ ἐπιβαίνων τοῦ ποδηλάτου διὰ μέσης Ἑυρώπης πρὸς ἀνατολὰς, διερχόμενος οὕτω τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν, Περσίαν, Τουρκιστάν, Κίναν, καὶ καταβαίνων διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Yantse - Kiang εἰς Σαγκάι, ὅπου θὰ ἐπιβῆ ἀτμοπλοίου διευθυνομένου εἰς Σάν-Φραγκίσκον. Ὁ παράδοξος περιηγητὴς ἐλπίζει νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ταξείδιόν του εἰς ὀλιγώτερον τοῦ ἐνὸς ἔτους χρόνον.

Κατὰ τὸ ἔτος 1883 τὰ ἐν Ἰσχυδρομίοις βραβεῖα ἀνῆλθον ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς δέκα ἑκατομμύρια καὶ διακοσίας χιλιάδας φράγκων.

Τῆ 2 Ἀπριλίου 1884 θὰ τελεσθῶσιν ἐν Καὶώρ, τῇ γενεθλίῳ πόλει τοῦ Γαμβέττα, τ' ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνεγερθέντος πρὸς τιμὴν τοῦ μνημείου. Ὁ δικτάτωρ παρίσταται ὁμοίως, ἐπερσιδόμενος διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐπὶ τηλεβόλου, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς δεικνύων τὸν ἐχθρόν. Εἰς τοὺς πόδας του κείται τετραυματισμένος στρατιώτης. Τὰ πρὸς ἀνεγερσιν τοῦ μνημείου συλλεθθέντα ποσὰ ἀνῆλθον ἤδη εἰς 105,000 φράγκα.

Τὸ ἐμπόριον τῶν πτερῶν τῶν στρουθοκαμήλων, ἅτινα κοσμοῦσι τοὺς πῖλους τῶν κυριῶν, ταυζήτας ἔλαβε διαστῶται, ὥστε ἐν μόναις ταῖς ἀγγλικαῖς ἀποικίαις τῆς νοτίας Ἀφρικῆς ὑπάρχουσι σήμερον ἑκατοντακισχίλια πτεράσσοι στρουθοκαμήλων, ὧν τὰ πτερὰ ἀποφέρουσι κατ' ἔτος περὶ τὰ τριάκοντα ἑκατομ. φράγκων. Ἄλλοτε ἐν ζεύγος στρουθοκαμήλων ἐτίματο 6,500 φράγκων. Σήμερον ἐνεκεν τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ εἶδους ἡ τιμὴ κατήλθεν εἰς 1000-1200 φράγκα.

Αἱ πόλεις Ἀμοτελίδωμον καὶ Χάρλεμ ἐν Ὀλλανδίᾳ ἐνούνηται προσεχῶς διὰ τηλεφώνου. Ἡ καταρτισθεῖσα ἐταιρία θὰ χρησιμοποιοῖ τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα, μηδὲν ἄλλο παράδοξον ἐπινοήσῃ διὰ τοῦτο τῆς διαβιβάσεως τῶν τηλεγραφημάτων. Ἐὰν ἡ ἀπόπειρα αὕτη τῆς τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας πόλεων διατελουσῶν εἰς μεγάλην ἀπόστασιν εὐδοκιμήσῃ, ὁ νεωτερισμὸς θὰ ἐπεκταθῆ καὶ ἀλλοῦ.

Βιομηχανία φωσφόρων. — Τὴν καταπληκτικὴν εὐρύτητα τῆς βιομηχανίας τῶν ξυλίλων φωσφόρων ἐν τῇ Σουηδικῇ πόλει Jönköping, ἐξ ἧς ταῦτα διαδίδονται εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καταδεικνύει ἡ ποσότης τοῦ ξύλου, ὅπερ ἐν αὐτῇ καταναλίσκεται μεταποιούμενον εἰς φωσφῶρα. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐφθασαν εἰς τὴν πόλιν ταύτην οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 20 ἀτμοπλοίων καὶ 8 ἰστιοφόρων, κομίζοντα πάντη φορτίον ξύλου διὰ τὴν βιομηχανίαν ταύτην. Τὸ οὕτω κομισθὲν ὕλικόν ἀνήρχετο εἰς 200, 000 κυβικοὺς πόδας καὶ εἶχεν ἀξίαν 129, 000 κορονῶν. Τὸ πλεῖστον αὐτοῦ ἐκομίζετο ἐκ Φιλανδίας καὶ Λιθονίας πλὴν δ' αὐτοῦ περὶ τὰς 80, 000 κυβικῶν ποδῶν ξύλου, ἐξ ἄλλων μερῶν προσερχόμενον, ἐφορτώθη ἐν Στοκκόλμῃ, ἵνα ἀποσταλῆ ὡσαύτως εἰς Jönköping.

Ἡ ξυλουργικὴ βιομηχανία ἐν Καναδᾷ ἐπικρατεῖ ὑπὲρ τὰς 100 χιλ. ἀτόμων, τὰ δὲ προϊόντα ἀντιπροσωπεύουσι κεφάλαιον 825 ἐκατομμυρίων φρ. Ἡ ὀλικὴ τῶν ξύλων παραγωγὴ τῷ 1881 ἀνήλθεν εἰς 193 ἐκατομ. φράγκων, ὧν ἡ ἐξαγωγή ὑπερέβη τὰ 120 ἐκατομ. φράγκα.

Ἡ μαινίς (ἀράγκα) θεωρεῖται ἐν γένει ὡς λιπὸν ὄψον, εὐλόγως δὲ θὰ συνεπέροιné τις ὅτι καὶ αὕτη ζῆ λιτότατα, καὶ ὅμως δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ἄν πιστεύσωμεν τὸν αἰδέσιμον Πουβίον, ὅστις ἐπεχείρησεν ἐπιστημονικῆν εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν ἐκδρομὴν ὅπως ὁρίσῃ τὴν φύσιν τῶν τροφῶν, αἱ κατὰ προτίμησιν καταναλίσκουσι ἰχθύες τινὲς ἐν οἷς καὶ ἡ μαινίς καὶ ὁ ἀκόμβρος, οἱ ἰχθύες οὗτοι καταβροχθίζουσι μεγίστην ποσότητα μιλαιοστράκων. Τὰ συμπεράσματα ταῦτα συμφωνοῦσι πρὸς τὰ ἐξαγορευτῶν παρατηρήσεων ἄλλου περιηγητοῦ, εὐρόντος συγχρόνως μέχρις ἐξήκοντα χιλιάδων μικρῶν μιλαιοστράκων ἐν τῷ στομάχῳ μίης καὶ μόνης μαινίδος.

Οἱ ἀδάμαντες τῆς Ἀδελφίας Πάττη. — Ἀμερικανικὴ τις ἐφημερὶς παρέχει τὰς ἐπομένους πληροφορίας περὶ τῶν κοσμημάτων τῆς περιουσίμου αἰοῦ περιουσίας νῦν τὰς ἠνωμένους Πολιτείας.

Ἡ Πάττη κέκτηται ἀδάμαντας καὶ πολυτίμους λίθους ἀξίας 200,000 δολλαρίων, αἵτινες ἐμβαλλοῦσιν αὐτὴν εἰς ἀδιαλείπτους καὶ ἀγωνιώδεις μερίμνας. Ἐξερχομένη οὐδὲν φέρει κόσμημα ἐκ φόβου μὴ ληστευθῇ καὶ ὁδὸν ἢ ἰδὴ δολοφονούμενον τὸν ἀμαξήλατον αὐτῆς.

Ὅταν πρόκηται ἐν τῷ θεάτρῳ νὰ παραστήσῃ τὴν *Γραβιάταν*, ἐπὶ παραδείγματι, κατὰ τὴν πρώτην πρᾶξιν τῆς ὁποίας φέρει περιδέραιον ἐκ πολυτίμων λίθων μοναδικῶν ἀνὰ τὴν ὑψηλίον, ἐκ τοῦ ξενοδοχείου *Οὐνίσορ*, ἡμισεῖαν ὥραν περίπου πρὸ τῆς παραστάσεως, ἀπέρχονται τέσσαρες μυστηριώδεις ἄνδρες κρατοῦντες οὐχ ἢ τὸν μυστηριώδη θῆκην. Οἱ τέσσαρες οὗτοι ἄνδρες ἐπιβαίνοντες ἀμαξίης μεταβαίνουνσι μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ θέατρον, εἰς ὃ εἰσέρχονται διὰ τῆς εἰσόδου τῶν ἠθοποιῶν, καὶ φέρουσι τὴν πυξίδα μέχρι τῆς θύρας τοῦ θεαρείου τῆς Πάττη.

Οἱ τέσσαρες οὗτοι ἄνδρες εἰσὶν ἀπλούστατα ἐπὶ μισθῷ θεράποντες αὐτῆς, ἢ δὲ μετὰ τόσου σεβασμοῦ κομιζομένη θῆκη περιέχει τὰ κοσμήματα τῆς διασημοῦ αἰοῦ. Ἄμα δ' ὡς αὕτη ἐξέβλη τοῦ θεαρείου αὐτῆς κεκοσμημένη διὰ τῶν ἀδάμαντων τῆς, οἱ τέσσαρες σωματοφύλακες ταποθετοῦνται ἐν τοῖς παρασηνίοις ἀγροπνον ἔχοντες τὸ ὄμμα ἐπ' αὐτῆς ἐφ' ὅσον μέ-

νει ἐπὶ τῆς σκηνῆς· ἀλλ' ὡς ἐπιστρέψῃ εἰς θεαρεῖον αὐτῆς, ἀπεκδέεται τὰ κοσμήματά της καὶ ἀναθέτει αὐτὰ εἰς τὸ κιβώτιον, ὅπου ἔνθεν ἐμπιστεύεται εἰς τοὺς τέσσαρας φύλακας. Οὗτοι δὲ δι' ἀμαξίης ἐπανακαμπτοῦσιν εἰς ξενοδοχεῖον, καὶ ἀποθέτουσιν ἐν ἀσφαλεῖ κιβώτιῳ τὰ πολύτιμα κοσμήματα, μέλλοντα νὰ ἐέλθωσι πάλιν ἐκεῖθεν κατὰ τὴν προσεχῆ παραστασὶν μετὰ τῶν αὐτῶν τιμῶν.

Περὶ τῶν ἐργασιῶν πρὸς διόρυξιν τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ εὐρίσκουμ ἐν γαλλικῇ ἐφημερὶ τὰς ἐπομένους πληροφορίας. — Τὸ ὀλικὸν μήκος τῆς διώρυγος ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ εἶνε 74 χιλιόμετρα. Ἡ γραμμὴ διαίρεται εἰς 12 τμήματα, τῶν ἑποίων τὰ σπουδαιότατα εἶνε τὰ τοῦ Κολόν τῆς Γοργόνας, τοῦ Ὀβίσο, τοῦ Ἐμπεραδὸρ τῆς Κουλέθρας καὶ τοῦ Περαΐζου. Ἐν τούτοις εἰσὶν ἐν ἐνεργείᾳ 30 μηχαναὶ ἀνασκαπτικαὶ, 40 κινήτριαι μηχαναὶ καὶ 800 ἀμαξίαι. Τὸ ὅλον ποσὸν τοῦ ἐξυχθισμένου χώματος ὑπολογίζεται εἰς 90 ἐκατομμύρια κυβικῶν μέτρων. Ἡ μεγάλη τάφρος, ἣς μέχρι τοῦδε ἔχουσι σκαφῆ τὰ δύο τρίτα, εὐρθετα μετὰξὺ Ὀβίσο καὶ Περαΐζου. Τὸ ἔργον ἀπαρχολεῖ νῦν δεκακισχιλίους ἐργάτας, μέχρι δὲ τῆς 3/15 Ὀκτωβρίου εἶχον ἐξαχθῆ 2,500,000 κυβικὰ μέτρα.

Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀκαταλλήλου ὥρας τοῦ ἔτους ἐξήγοντο κατὰ μῆνα 350,000 κυβικὰ μέτρα. Ἀλλὰ τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ πενταπλασιασθῇ κατὰ τὴν κατὰλληλον ὥραν τοῦ ἔτους, ἥτις ἀρχεταὶ ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου μηνός· κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ὅτε αἱ πλείστα τῶν μηχανῶν θὰ τεθῶσιν εἰς ἐνεργείαν, θὰ ἐξάγονται κατὰ μῆνα 4 ἐκατομμύρια κυβικῶν μέτρων, καὶ ὁ τῶν ἐργατῶν ἀριθμὸς θὰ ἀναβιβασθῇ εἰς δεκαπεντακισχιλίους.

Ἐν Κολόν αἱ λιμενικαὶ ἐργασίαι σχεδὸν ἀπεπερατώθησαν. Τὸ κρηπίδωμα καὶ ἡ μάλωσις πρὸς προφύλαξιν τῆς εἰσόδου τῆς διώρυγος ἔχουσι τελειώσῃ. Ὀλόκληρος πόλις ἔχει κτισθῆ ἐν Κολόν, περιλαμβάνουσα ἐργοστάσια, ἀποθήκας, οἰκίας, διασχίζουμένη δὲ ὑπὸ σιδηροδρομικῶν γραμμῶν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐργασιῶν. Τὸ πρὸς ἐπίχωσιν ἀναγκαῖον ὕλικὸν ἐξάγεται ἐκ τοῦ *Monkey Hill*. Δι' ἀνασκαπτικῆς μηχανῆς δυναμικῶς 120 ἵππων ἐξάγονται 6,000 κυβικὰ μέτρα κατ' ἐκάστην. Ἐκ πάντων τούτων προκύπτει, ὅτι καίτοι πολλὰ δυσχέραια ὑπάρχουσιν, ὅμως μετὰ πολλῆς πιθανότητος δυναμέθα νὰ εικάσωμεν, ὅτι τὸ ἔργον τῆς τομῆς τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ θὰ ἦνε κατ' ὀλοκληρίαν ἀποπερατωμένον ἐν ἔτει 1889.